

AGORA

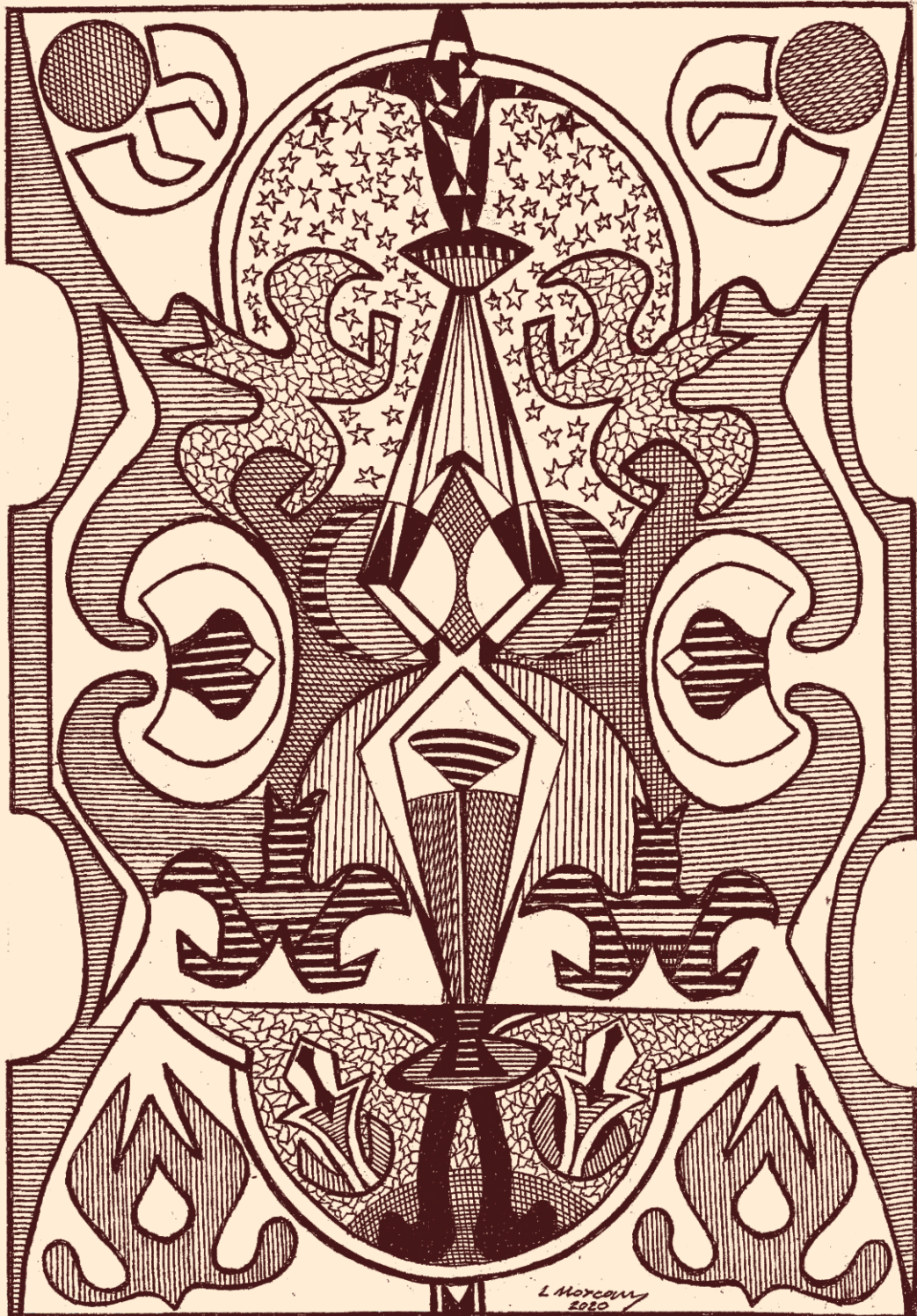
LITERARĂ

Publicație editată de LIGA SCRITORILOR din ROMÂNIA

Anul XV, Nr. 44, SEPTEMBRIE 2022 • *Apare trimestrial*



* Director: Al. Florin ȚENE * Redactor-șef: Iulian PATCA *



Acest număr a apărut și cu sprijinul:

• Firmei S.C. PASAGER IMPORT EXPORT SRL, str. Agricultorilor nr. 1/ Floara Parc, Cluj-Napoca, manager Teofil Mândruțiu.



Revista Agora literară a Ligii Scriitorilor din România este un proiect realizat și cu sprijinul Primăriei și Consiliului Local Cluj-Napoca.



Redacția nu își asumă răspunderea pentru materialele autorilor.

DIN SUMAR
Poezie: Eugen Burghelena

Nicolae Cabel
Lazăr Lădăriu
Bardhyl Londo
Mihai Ganea
Lia Pușa Popan
Traian T. Toduț
Mihaela Aionesei
Maria Poiană
Mircea Istrate
Calistrat Robu
Artiom Aculov
Viorica Popescu
Mihai Traista
Simion Marțian
Melania Rusu
Sever Dascălu
Denisa Copicigan

Rodica Ghinea
Liviu Zanfirescu
Marieva A. Roșu
Mihaela CD
Dan Neicuțescu
V. Umbreanu
Doina Pană Chira
Valeriu Mureșan
Mariana Popa
Ioan Florian
Nicoleta Drăgan
Gelu Dragoș
Ștefan Moldovan
Maria Marinescu
Dimitrie Grama
Silvia Mihalachi
Cristina Necula

Cronică: Al. Florin Țene

Mircea Doreanu
Voichița Pălăcean Vereș
Virginia Paraschiv
Octavian Mihalcea
Liviu Zanfirescu
Mircea Daroși

Adriana Pop
Liliana Moldovan
Ana Dobre
Ștefan Rodeanu
Corina Calafeteanu
Radu Vida
Lia Maria Andreiță

Eseu:

Ionuț Țene

Liliana Moldovan

Proză scurtă:

Ștefan Vișan

Dorian Marcoci

Lazăr Morcan


Peisaj la Runc

Nicolae BOGHIAN
ÎNMUGURITĂ ȘI NINSĂ


*Uneori ne privea câte-o stea violetă
în mamora nopții înfiptă adânc,
îți sărutam unduirea fierbinte,
mai intensă zbatere a sânului stâng.*

*Steaua îngheța pustiintă-n tristețe,
retina ei se spărgea – evantai.
Murmurând cu paloarea feței extazul
înmugurită și ninsă erai.*



Consiliul director: Ion CONSTANTINESCU,
Gavril MOISA, Al. Florin ȚENE

Redactor șef: Iulian PATCA

Artist plastic: Lazăr MORCAN

Colegiul consultativ: Ionuț ȚENE (Cluj),
Livia Ciupan SFĂRĂIALĂ (Arad),
Negoiță K. DUMITRU (Buzău), Doina DRĂGAN (Timișoara), Doina DRĂGUT (Craiova), Corina Matei GHERMAN (Iași), Vasilica MITREA (Constanța), Dan TEODORESCU (Iași) POPESCU C.Viorica (Brașov), Radu VIDA (Cluj), Ion VELICA (Petroșani), Mircea Dorin ISTRATE (Târgu Mureș), Adrian MITROI (Pitești) și Voichița Pălăcean VEREȘ (Cluj).

Correspondenți din străinătate:

Florentin SMARANDACHE (SUA),
Augustin OASTACE (Germania), Va-
sile COCARCEA (R. Moldova), Mari-
ana ZAVATI GARDNER (Anglia) și
George ROCA (Australia).

CASETA REDACȚIONALĂ
Culegere:

Eva Andreea FĂLCUȘAN

Tehnoredactare:

Dinu Virgil URECHE

Redacția și administrația: Cluj,
Casa Artelor, str. Ion Meșter, nr. 3,
bl. G, sc. 6, ap. 54, Telefon:
0264-421209, 0740-281798,
e-mail: ligascriitorilor@ gmail.com;
ISSN 1844-2293

Imprimarea: Editura NAPOCA
STAR, 0264-432547

Poeme de Eugen BURGHELEA

RUGA

Doamne, dacă-i cu putință,
Scapă-mă de suferință!
Dă-mi un leac de trei cuvinte,
Că mi-i inima fierbinte.
Doamne, știu că nu-i ușor,
Să vindeci omul de dor,
Dar Tu, cu harul Tău divin,
Te rog, fă, Doamne, un vaccin!
Balsam de vorbe și de șoapte,
Să mă rog și zi și noapte,
Când mă ia cu dor de moarte.

RECUNOȘȚINȚĂ

Iubita mea, prea generoasă,
Risipitoare, dar frumoasă,
Mi-a dăruit cu frenezie,
Din viața ei, clipe, o mie,
Respirând doar poezie.
Iar astăzi, eu, numărător,
Buimac de vise și de dor,
În chip de recunoscător,
Și prea sărac, că o ador,
Cu toată viața-i sunt dator.

PORTRET

Mândră, dreaptă și înaltă,
De-o văd, inima tresaltă.
Părul, un buchet inele,
Obrajii par piersicele,
Dinții, șirag de mărgele,
Gura, tot îmbietoare,
Pare petală de floare.
Ochii ei ca două stele,
Sprâncenele –rândunele,
Regina inimii mele.
Trupul ei, ca o vioară,
Cântă și mă înfioară.

NOAPTE DE SÂNZIENE

În noaptea asta, luna nouă
Scaldă zânele cu rouă
Și le-adoarme fermecate,
Să viseze prinți din carte,
Care vin la ele în zori,
Să le dea cununi de flori.
Numai zâna mea, divină,
Vrea s-apună luna plină,
Ca să merg la ea în noapte,
Și să-i fac cununi din șoapte,
S-o răpesc, s-o duc departe,
În pădurea cu stejari,
Unde-s dorurile mari.



Să-ngenunchi ca la stăpân,
Și să-i pun doi maci în sân,
Să-i sărut în clăi cu fân,
Când duios și când hapsân.

SĂ-ȚI AMINTEȘTI

Iubita mea de lângă cer,
Atât aș vrea ca să-ți mai cer,
Când iarna te va îngheța,
Să-ți amintești ce cald era,
În vârf de deal, pe un tăpșan,
Acum un an, acum un an.
Când ne-nveleam cu nori pufoși,
Și ne iubeam duioși, frumoși,
Iar din iubirea ce-mi strigai,
Tresăreau îngerii în rai.

NELINIȘTI

Mă plouă cu neliniști și tristeți,
Atunci când cu uitare mă răsfeți
Și în indiferență mă îngheți,
Frumoasă doamnă a acestei vieți.
E greu când singur poți să le în-
veți,
Chiar frământările acestei ceți,
Izvor melancoliei la poezi,
Atâta de fragili și de răzleți.

CONTRASTE

Frumoaso, ce scurte erau nopțile
de vară, când nu aveam timp
să-ți spun ce dragă îmi erai.
A venit iarna, tu nu mai vii,
Iar eu, în nopțile imens de lungi,
Visez că undeva, cândva,
Am să-ți spun ce dor îmi erai,
Zâna mea din povești.

ALERTĂ

Mândrețe, te iubesc de mor,
Te rog, să-mi vii în ajutor,
Vino tu, cheamă salvare,
Că sufletul rău mă doare.
Dacă nu știi, te-aștept de-un veac,
Că numai tu îmi ești de leac.

Frumoaso, nu e o poveste,
Vreau numai să-ți dau de veste,
Că te-aștept pe scurtătură,
Să mă salvezi gură la gură.

RUGĂCIUNE

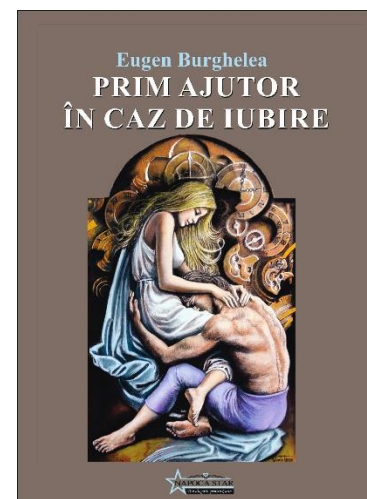
Pentru draga mea, zurlie,
Am făcut drumuri, o mie.
Azi, drumurile duc și vin,
Iar eu pe ele-s pelerin.
Cu suflet ars ca de tăciuni,
O țin mereu în rugăciuni.
Să mi-o mai țină Dumnezeu,
Icoană sufletului meu.
Să mai urc la mănăstire,
Să-mi citească din Psaltire
Și să mi-o dea de prescură,
Sfântă cuminecătură.

CRUCEA IUBIRII

Pentru mine și pentru ea,
Crucea iubirii este grea.
De aceea, cu stăruință,
Am să-i cer îngăduință,
Să ne sprijinim amândoi,
Ca doi răniți în război.
Peste câmpuri, prin fum și scrum,
Să mergem pe același drum,
Prin zloată, geruri și tină,
Cu dragostea clandestină.
Urmând nescrisa lege a firii,
Ne-om duce crucea iubirii.

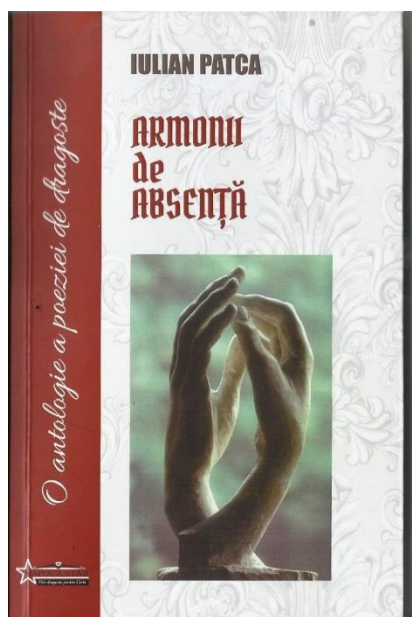
ARIPĂ DE DOR

A trecut un an, o clipă,
De când zburam într-o aripă,
Iar ea m-a mângâiat pe nume
Și mi-a deschis o altă lume.
De zâmbet a făcut risipă,
M-a creditat cu o aripă,
Iar azi, când mă înalț în zbor,
Plutesc pe-aripa ei de dor.



Cu o continuitate în stil și emoție, antologia de poezie de dragoste semnată de Iulian Patca, intitulată „**Armonii de absență**”, întrunește precum o orgă armonia și continuitatea celor două volume apărute anterior „**Să vii și mâine**”, apărut în anul 2011 și „**De dragul tău**” ce a văzut lumina tiparului în 2017.

Pentru a înțelege sensul poemelor din carte a căror “rădăcină” se explică prin titlul volumului, pentru început, am să explic cele două cuvinte ce formează titlul. Cuvântul armonii, conform DEX-ului, se explică prin: potrivire desăvârșită a elementelor unui întreg. Iar cuvântul absență: lipsă a unei ființe sau a unui obiect din locul unde ar fi trebuit să se afle. Astfel că poetul se explică, încă din titlu, că este în căutarea ființei potrivite, a idealului feminin, a jumătății mitologice ce întregeste unitatea iubirii.



Practic, poeziile din această antologie emană o filozofie despre iubire cu un efect dintr-un cifru cultural al umanității, sensibilă în trepte, unde aluzia face să crească de câteva ori efectul liric inițial. Vorba lui Charles Baudelaire, care spunea că: „*Iubirea este frenesia de a ne transforma unul pe celălalt, de a ne înfrumuseța unul pe altul într-un act care devine unul artistic și care excită ca și acesta. Dragostea este o neștiută sursă a infinitului personal.*”

Poetul a prefăcut idealul bărbatului în vibrante imagini

lirice cu un lung ecou psihologic prin nota lor litanică: „*Când voi pleca spre depărtări astrale, / pa arca grea de dor și poezie, / voi fi cu toate cele ale tale- și asta o să fie-n veșnicie*” (Precu-vântare).

Citind frumosul volum, de care facem vorbire, am căzut pe gânduri, și mi-am spus: poeziile, de regulă, sunt scrise și citite de oameni – așa a fost de secole, începând cu Grecia antică: în toate acestea Homer, Arhiloh, Hesiod, Pindar și alții nu era decât o singură Doamnă – și aceea exprima Poezia. Aceasta era atât artă, cât și divertisment.

Poezia lui Iulian Patca desfășoară o poveste fascinantă; întregul volum este o poezie ce desfășoară multă suferință și speranță: „*E prea târziu să mai primesc o veste, / ce-ar mai fi la un final de drum? / Pe rug de vers ard gândurile-aceste / și doar prin ele dorul mi-l fac scrum.*” (Până la scrum). Supraviețuirea depășind suferința cu ajutorul speranței este o caracteristică a poeziei care trimite cititorul în metempsihoză cu tema liricii spiritualiste: „*Nu știi unde ești și ce mai faci, / Doar gândul mai migrează înspre tine / Și mi se aprinde ca un câmp de maci / În trupul răvășit de endorfine.*” (Migrează gândul).

Volumul este o „Catedrală” dedicată dragostei, în care vibrează un eu frisonat de dor și care pentru a-și îndulci distanța față de iubirea visată înalță un imn acesteia sfînșind cuvântul cu un sentiment nobil, precum orga prin sunetele grave. Acest volum rămâne în paginile Istoriei Literare din țara noastră exemplu de omagiu adus iubirii eterne. „*În toate poveștile de dragoste există întotdeauna ceva care ne apropie de eternitate și de esența vieții, pentru că poveștile de dragoste conțin toate tainele lumii*”, spunea Paulo Coelho, la care ader, după ce am citit acest volum al lui Iulian Patca.

Al. Florin ȚENE

POEZIA CA VIBRAȚIE A EULUI

Reproducerea de pe copertă este o copie fidelă a sculpturii în piatră a lui Francoise-Auguste Rodi, intitulată “Catedrala”, lucrare din 1908, ce reprezintă două mâini ce se caută, simbolic, prin unire, construind o “catedrală” a dragostei veșnice.

Volumul apărut la Editura Napoca-Star, în 2022, cuprinde 103 poeme și o prefață intitulată „Autorul se explică”, din care remarcăm următorul text: „*Poezia de dragoste pentru celălalt presupune în mod obligatoriu o estetică a suferinței, a pierderii sau a absenței, a dezamăgirii și așteptării, care înseamnă și bucurie, și durere, și dramă, și tragedie, și mister, și sugestie..., o combustie emoțională fără egal. De altfel, se spune că aura misterului defînește însăși esența poeziei.*”

Un poet de-o sensibilitate rară, Iulian Patca ne dovedește prin această antologie că este un stilist și perfecționist deosebit, în poezia căreia jumătatea mitologică a bărbatului este cea „vi-oară” care emană sunete vibrante cu ecouri în poezia francezului Alphonse de Lamartine.

Nicolae CABEL

„doar dorului... mireasă!”

...o clipă doar...și-n viață e târziu;
 un vis înalt speranța – o himeră;
 chiar dorul s-a ascuns în azurii,
 culoare pe-o planetă efemeră...
 suntem un duh ce caută noroc,
 ecou subtil ce a fugit din astre,
 suspinul mării, în stingher ghioc –
 paznic discret numai iubirii noastre;
 pe tâmpla grea a veșnicei chilii
 rămas-a doar o singură icoană
 și-un înger pur, ce-așteaptă tu să vii,
 să te așezi uimită într-o strană,
 având pe buze unicul cuvânt
 ce-aduce doar **lumină... pe pământ...**
 *

...a trecut furtuna peste grâu
 și-a lăsat în urmă mii de maci;
 râsul tău îi ține azi în frâu...
 inocenței tale – zei-ortaci...
 roșul blând îi duce-n carnaval –
 vânatoare tandră în hlamidă,
 cu gonaci din timpul sideral
 ce duios te scot din crisalidă;
 ora ta nu-i una pământeană,
 din tăcere a ivit altoi
 înscriind din lacrimi o icoană
 chiar iubirii ce-am ascuns în noi...
 și-n exilul **dintr-un vis, în altul**
 inimii să-i îmblânzim asaltul...
 *

...cuvintele rostite nu au umbre,
 poartă cu ele unduire de dor;
 în dimineața vieții fac și tumbe,
 în hârjoneli cu soare...pe-un răzor;
 de-acolo însă-ncepe un război
 subtil și iute – lamă fără teacă – ;
 bărbat – femeie, singuri, amândoi,
 voind iubirea însăși s-o întrecă,
 cu fapte mici, dar anonim-curate
 și cu tandrețe sublimată-n gest,
 din amintiri trăite, netrucate,
 ivite grav de pe-un tărâm agrest...
 s-au întrupat **dintr-o zeiască luptă,**
 din care veșnicia, azi, se-nfruptă...
 *

...**frumosul zburdă** ne-ncetat în sine
 și tot mai des în suflet de femeie;
 acum, eu știu că te-a ales pe tine
 și fruntea ta, cu-a dorului scânteie...
 tu faci prezentul să renască-n mine,
 să îmi topească vârstele-n descânt,
 să pot găsi mireasma de verbine
 în cel mai simplu și uitat cuvânt;
 ai devenit un faur al duratei,
 îmbraci, în suflet, toamna-n primăvară,
 tu modelezi uimirile fregatei,
 când zboru-i cu lumina se măsoară...



silabele mi-au devenit vocale
 și clipele-mi scâncesc...pe nicovale...
 *

...prin tine, azi, încet mă recompun;
 iau din trecut, s-așez în viitor
 din arc de timp doar ce socot că-i bun
 pe-altarul clipei, în eternu-i zbor...
 tu-mi ești poveste și oglindă-n față
 și țărni pe lumea-n care voi intra;
 o poartă în astrala dimineață
 când tâmpla mea va sta lângă a ta,
 iar lutierul magic, anonim,
 va risipi tăcerea din arcuș
 făcându-ne ființa un chilim
 pe-al stanțelor lunatec derdeluș...
 voi fi atunci un punct... pierdut pe hartă
iar tu, enigma, ce-o numim toți, soartă...
 *

...zeiță ești... te ispitește vântul;
 bârlogul său e fără de poveste...
 ar vrea ca tu să îi aliniți descântul –
 noroc n-avem...când dragoste nu este...
 tu porți cu tine-a duioșiei tiară
 și clipa tinereții mi-o aduci
 cu dorul tău, ce zburdă prin secară,
 când ceasul neuitării vrea să-l culci...
 frunzișul toamnei e acum sinod,
 o umbră vie încă-l protejează;
 din pagina tristeții slove rod
 și frumusețea ta în mine-i trează,
 rodind iubire-n fiecare clipă
 cu verbul ei, ce-mi este **azi – aripă...**
 *

...tu întrebai când toamna-ncepe vântul,
 când vrea chiar frunza singură să cadă,
 să-și spună ploaia pe deplin cuvântul,
 iar noi să punem sufletului nadă...
 atunci coboară din neant...și doruri,
 comete, chiar, din alte primăveri,
 din iernile ce-au săvârșit omoruri,
 doar în balade de naivi truveri;
 atunci te-nhață chiar melancolia,
 în seara rece, singura cochetă,
 ți-apare-n amintire – colilia,
 din anotimpul viselor de cretă...
 și, totuși, tu rămâi ce ești – femeie –
 o floare în **eternă melopee...**
 *

...am cușca mea numit' atelierul...
 paleta blândă geme de culori;
 un șevalet...și vârsta-mi – palierul
 pe care anii, uneori, mi-s flori...
 în seara ceea – eu și menuetul,
 o pânză albă, știu, mă aștepta;
 n-aveam curaj să-ncep cu ea duetul,
 când a bătut la ușă... umbra ta...
 și-am adormit, pe fruntea unui vis,
 strivit încet de-un trup de amazoană...
 erai tot tu, cu brațul ferm, precis,
 mi-ai modelat uimirea-ntr-o icoană...
 și m-am trezit...în ramă – doar sirena
 ce-mi surâdea; **din... terra di sienna...**

Nu există un mod mai potrivit de a iniția un demers critic în cunoașterea unei scrieri decât traducerea. Fie că demersul se concretizează sau nu, este inițierea cea mai lină și directă, abruptă în același timp. Traducătorul întrezărește mai bine ca oricine actul creativ. Traducătorul (re)scrie poezia, în cazul nostru, cot la cot cu autorul.

Mircea DOREANU

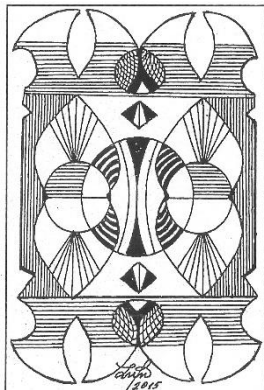
JOCUL CU MĂRGELE DE STICLĂ

Știam câte ceva despre poezia Rodicăi Ghinea, așa cum știi pe cineva, ai auzit de el, deci vag, vag, vag. Traducând în limba prin excelență a poeziei, engleza, câteva pagini din „**Clepsidra luminii**” (Ed. Singur, 2016) am priceput artisticitatea lor profundă, talentul combinatoriu special de a crea fapte de stil din câteva elemente așezate după reguli inefabile, autogenerative, a căror sursă nu o știe (și la ce bun ar cunoaște-o?) nici autorul.

Coperta mi s-a părut didacticistă, nu face decât să ilustreze clepsidra din titlu.

Citim „clepsidra” vedem o clepsidră. Nimic altceva nu este Coloana lui Brâncuși decât o clepsidră rectangulară, spațială, perpetuă. Sau să privim din unghi în perspectivă, o tablă de șah urmând și urmărind din colțul ei descreșterea pătratelor albe sau negre...

„Lumini și
umbre
renasc diurn,
difuz
din înaltul de
cer
spre colțuri de
lume” („Cromatică
din suflet”).



Autoarea înseriază câteva elemente, mărgeanul, clipa, momentele zilei, ale existenței, lumina (solară, celestă), muntele (Tâmpa, Apusenii) curgerea concretă sau abstractă (a Oltului, a mării, a apelor în general dar și oprită în infinitezimal în rouă), întrupările acestea se multiplică la infinit în infinitul mic al poeziei, ca romburile tetraedrice ale lui Brâncuși, ca găștele sălbatice sau delfinii lui Escher, ca peștii, pâinea și vinul.

Că descoperirea acestui joc și a sacralității lui a avut loc târziu nu are importanță. Nu ne putem programa revelațiile.

Când Gheorghe Crăciun a teoretizat o posibilă împărțire genuină în poezie tranzitivă și poezie reflexivă a fost (pe la colțuri) ironizat de colegii săi. Dar în ipostaza sa de critic autorul își luase toate măsurile de precauție: poezia poate fi așa cum vedem în „Clepsidra luminii” mai mult decât o combinație a celor două forme, o comunicare a lor simultană.

Vârsta în cazul poetei de față, citatul din „La drum cu mătușa-mea” de Graham Greene vine cum nu se poate mai potrivit.

Vârsta ne poate modifica puțințel emoțiile dar nu le reprimă. Blazarea și sterilitatea creativă accentuează vârsta și precipită nisipul din clepsidră sau în cel mai bun caz șterg din vârstă, însă autocondamnă la uitare încă în viață fiind.

Există în poeziile Rodicăi Ghinea versuri care fac o pace de aur între reflexivitate și

transivitate cu străluciri aparte

„De ce-mi tri-
miți tristețe,
gândule,
Aș vrea valuri
line,
apus de soare
roșu-aprins
înecat în albas-
trul mării.”

Poeme de Rodica GHINEA

Rugăciune

Trimit spre Cer
lacrimile mele,
pe-un abur de nor
s-ajungă în zbor
la El.

Nu cer
nimic pentru mine.
Îndurare,
omenirea este
un cântec
plin de tristețe,
cel rău
vrea să-nvingă,
lumea s-o stăpânească.
Doamne, Tu,
Călăuză a Luminii,
ajută-ne,
nu ne lăsa
să fim suflete rătăcite,
în neant prăbușite!
Amin.



Fragmente

Iluziile sunt frunze
care plutesc pe ape
și nu se-neacă;
ele rătăcesc
sau se pierd.
Rămân speranțele,
vise care vor trăi,
în sufletul pustiu
în așteptarea anilor
care vor veni
și vor trece
asemeni fulgilor de nea
răvășiți de vânt
în iarna grea.

Copacul din mine

Mi-am ucis rădăcinile,
smulgându-le, într-o răzvrătire
imatură, ne-nțeleasă,
m-am aruncat departe,
fără milă.
Unde-i oare,
acel soare blând de-odinioară
născut din lupta cu umbra?
Frunzele din mine
uscându-se-au căzut
iar florile s-au stins.
Doar ramuri șubrede,
nostalgică amintire
a copacului
care-am fost odată
s-au păstrat...
Noi am ucis rădăcinile,
smulgându-le!

IN MEMORIAM

Bardhyl LONDO
(Albania) (1948-2022)
Dorințele poetului

Și dacă ochii tăi vor stărui gânditori
 peste aceste versuri,
 eu voi visa
 un vis minunat.
 Și dacă ochii tăi vor tremura ușor
 peste aceste versuri,
 sufletul meu va vibra ca o chitară
 până în zori.
 Iar dacă privirea ta va trece
 indiferentă
 peste aceste versuri,
 atunci eu voi fi murit.
 Nu uita să vii în uitare.

Zilnic ne ucidem singuri

Zilnic ne ucidem singuri. La mese
 murdare de bodegi. În fraze
 murdare de ziar. În relații
 mizerabile, în intrigi. Ne aducem
 singuri o moarte lentă. Și, o Doamne,
 nici nu știm pentru ce.
 Vine apoi o clipă. Ia revolverul!
 Trăgaciul e mort.
 Ai murit de mult. Iar morții
 nu se sinucid.

Traducere de Marius DOBRESCU

IN MEMORIAM

Lazăr LĂDARIU
Motto:

M-am săturat de satisfacția celor care ne râd în nas, văzându-ne în lumea de azi „omorându-ne sângruincios”, de molima dezbinărilor, de „iarna vrajbei” noastre românești, de cei bântuiți de „blestemul dezunirii”, de toți cei molipsiți de „boala balenelor sinucigaș”.

1. „Doamne, nu mă osândi acum, / pentru cele de mine niciodată gândite, / niciodată făcute, / ci, mai degrabă, aprobă despicarea cerului / pentru durerile noastre / de o întregă vinere a patimilor / de nimeni niciodată știute; doamne, mersul acesta pe ape, / precum și dansul pe sârmă, / e incomod deja, / și încălțările / ne mușcă groaznic călcâiul / obișnuit doar / cu trecerea prin pasajul / într-o zeghe de febră; doamne, întoarce-ți fața acum / spre cele lumești și rușinează-te de toate / mizeriile de-o zi ratată, / ca iubirea, ca iarba călcată / între două trenuri / întotdeauna de noapte”.

2. „Fost-am Isus chinuit în celule, / fost-am și lacrima din cântul păgân, / am scrâșnit și am plâns, supus că știam: că apa, de trece, pietrele veșnic rămân! Fost-am cu voi prin siberii reale / și-n cele din gând prin cerul stăpân, / cunună de spini eu purtat-am convins: că apa, de trece, pietrele veșnic rămân! Fost-am cel mereu înjugat de nevoi, / fost-am călcat și de vicleanul cel spân, sorbit-am aerul ca laptele sfânt: că apa, de trece, pietrele veșnic rămân”.

3. „În două / tăiată-i de rază / cununa ta doamne, / sub care tremură / și îngheață / ura dușmanilor tăi; nu credeam / că azi / poate fi de atâția spini / fruntea ta înțepată / în singurătatea aceea, / a crucii / doar de tine știută; veniți din adâncuri de rouă / noi, cei mereu cerând atât de puțin, / vom fi aproape, / cu o sabie de diamante / și cu una de ape; mereu noi, cei atât de puțini”.


Liviu ZANFIRESCU
Livezi astrale

Au năvălit iar focuri virginal
 Petale-n alb scâldate-n reverie
 Aromele-n magnolii matinale
 Trezesc a primăverii pandemie

În dans se-nalță verdele-n chindie
 E chipeș câmpul, luminată zarea
 Aud cum țese Timpul nevrologie
 Zefirul cum mângâie respirarea

Stau în lumină mitraliat de muguri
 Război e primăvara, de-mpăcare
 Iubirea crește sub tăiș de pluguri
 În rădăcini e Clipa născătoare

Pe pânza invadată de petale
 Ard gânduri și visări diamantine
 Pastelul primăverii, osanale
 Și psalmi ca îngeri și cântări divine...

Ajuns-a verdele înspre chindie
 Când lăcrimează sălcii monahale
 Lumina Învierii-i apă vie
 Și curge din livezile astrale.

După o gardă destul de solicitantă, doctorul alege ca recreere o ieșire în parcul din apropiere, cu atât mai mult cu cât promisiunea fusese făcută fetiței lui cu câteva zile în urmă.

– Tu o să stai aici pe banca aceasta – îi spuse ea indicându-i exact locul – și o să mă urmărești cum eu am să mă joc cu ceilalți copii! Bine? Să nu pleci nicăieri!

De ce oare ea alesese tocmai banca aceasta care lui îi trezea atât de amintiri? La rândul ei nici el nu își amintea de ce făcuse aceeași alegere în urmă cu mulți ani în plimbarea cu prietena lui Codruța, colegă de liceu. Revenise aici mereu. La început i-a fredonat melodii preferate, mai apoi o învățase primele acorduri la chitară, și mai târziu când învățase să cânte, ascultase compozițiile ei, cântece frumoase, devenite în timp șlagăre. Aici îi furase primul sărut care le tăiase răsufierea, încât se înroșiseră ca petalele detrandafir, și tot aici îi promisese că după terminarea studiilor, o v-a face Doamna lui. Astfel prietenia dintre ei curgea lin, ca o apă de șes fără meandre și repezișuri, cu plimbări în natură și muzică multă, multă muzică. Cu puțin înainte de absolvirea liceului, tatăl său i-a propus să urmeze la București Institutul de Medicină Militară, accentuând pe tradiția familiei, în care și bunicul fusese colonel medic. Plecând el la București, ea prin țară cu propria-i formație muzicală, s-au trezit luați de val în direcții diferite. Fu surprins puternic, rănit, când în vacanța din anul doi de studii, sora sa îl anunță aproape jenându-se: -S-a căsătorit luna trecută cu un coleg din „trupă”. Unul cu o voce puternică de bas. Așa că... Îl duruse, dar își imputase faptul că poate au fost prea puține și subțiri scrisorile expediate pe adresa ei în ultimul timp, sau poate vraja acelei voci de bas a fost atât de puternică încât ea nu i s-a putut împotrivi. Mângâie absent spătarul băncii pe locul unde obișnuia ea să stea și zâmbi aducerii aminte cu o notă de regret spunându-și „trecut-au anii” nebănuind nicio clipă ce surpriză avea să urmeze doar în câteva minute. Reveni în realitate. Scoase din buzunarul pardesiului o revistă în care un anumit articol de specialitate îi reținuse atenția, când o minge de tenis îl atinse. Apăru imediat un băiat de vreo opt ani, cu o mină vinovată cerându-și scuze:

– Să mă ierțați! Cred că am dat cu rama. Sper că nu v-am lovit. Nu sunteți supărat? Nu?

Se aplecă și ridică de jos mingea buclucașă.

– Nu, de loc. E doar o minge de tenis. Poftim – și i-o aruncă zâmbindu-i. Băiatul răspunse zâmbetului privind-l deschis, bucuros că nu dăduse peste un om ranchiunos. Ceva aparte din zâmbetul băiatului, ceva aproape cunoscut, îl făcu să-l întrebe:

– Cum te numești... campionule – dacă nu cumva e secret?

– Doru – veni răspunsul repede – Doru mă numesc, și...

– O! – scâpă doctorul fără să vrea surprins la auzul numelui.

– O? – încearcă băiatul să înțeleagă sensul exclamației – și eu port același nume: tot Doru De aceea... – Înțeleg. Purtăm așa dar același nume, frumos, interesant. Apăru și fetița lui, poate curioasă sau poate dorind să îi ceară ceva tatălui. Acesta făcu prezentările:

– Ea e Codruța, prințesa lui tăticu. Cea mai...

– Ooo! – fu rândul băiatului să exclame spontan – și pe mama o cheamă tot Codruța. Dar tocmai îi observ venind încoace. Privind în direcția indicată de băiat o recunoscuse imediat. Pășea ușor la brațul unui bărbat, ca înălțime de talia ei. Uf! Simți cum inima porni și-i bată mai repede și sângele să-i pulseze puternic în vene. Părea că și ea îl recunoscuse. Ajunși aproape, îi remarcă puternica roșeață din obraji.

– Văd că vă cunoașteți – vocea ei suna puțin ciudat, vizibil încărcată de emoție. Adresându-se soțului: el este Doru, prietenul și colegul meu din liceu, despre care ți-am vorbit. De la el am învățat primele acorduri la chitară. Pe urmă, adresându-se doctorului: soțul meu și, cofondatorul formației noastre.



Ștefan VIȘAN

PESTE TIMP

Nu-i venea nimic în minte ce ar putea să spună. Era pentru prima dată când se revedeau după atâția ani, și gândurile buluc păreau că blocaseră cuvintele. O privea lung, încărcat de emoție. Zâmbi, mângâind ușor părul fetiței care îi privea mirată neștiind ce să înțeleagă. Vocea băiatului sparse tăcerea momentului ca un verdict:

– Eu am același nume cu domnul iar fetița dânsului poartă numele mamei. Ce potrivire! Nu vi se pare?

Nu primi răspuns de la niciunul motiv la rândul lui să îi privească nedumerit. Cei mari zâmbeau doar fără cuvinte.

– Soția ta...? – îl întrebă doamna sigur cu ceva mai mult prezență de spirit – dorind să afle despre aceasta.

– Azi e de rând la „urgente” iar eu abia am ieșit din „gardă” – reuși el să ofere explicația cerută – soarta familiilor de medici. Poate data viitoare o să aveți ocazia să o cunoașteți. Mi-ar face plăcere.

– A! Bine, bine că mi-am amintit – doamna porni să caute în poșetă. Nereușind să găsească din prima, se așeză pe bancă exact, exact pe locul unde mai demult șezuse poate de zeci de ori – poftim Dorule o invitație la concertul nostru de săptămâna viitoare. Vă așteptăm. Avem, da, ca invitat de onoare chiar pe Nicu Alifantis. Sper să puteți veni.

– Mulțumesc mult Da. Sigur. Vom veni cu plăcere. Ce întâlnire! Ce întâlnire, își spuse rămas singur după plecarea celorlalți. Gândindu-se la faptul că ambii își botezaseră copiii cu numele celui alt, zâmbi satisfăcut. Era un semn, o dovadă în plus că prietenia lor fusese una profundă, sinceră, adevărată. Spre surprinderea fetiței, la înapoieră spre casă îl auzi fredonă destul de sonor una din primele ei compoziții cea care care îi plăcuse cel mai mult. Era mulțumit tare de alegerea făcută, ieșirea în parc, cât și de surpriza avută... întâlnirea cu Ea... peste timp.

Poeme de Marieva A. ROȘU

Flori de portocal

Prin somnul cel lunatic al nervilor fatali
 cu nopțile umbrite de mile de gânduri,
 în biblioteci presate cu flori de portocali
 tu ești nespus lumina născută între rânduri.

La vremea când se-aud urale-n berării,
 când străzile se scurg, la vremea dimineții,
 tu o să fii troparul din slujba de Florii,
 tu o să fii statuia la care plâng poeții.

Și poate-aș vrea mai bine eu să adorm de tot,
 să plec capul culcată pe pat de vioarele;
 să-mi cânte filarmonici concerte de fagot
 și cupluri să danseze, în doliu, pe șosele.

Căci altfel orice pas întins pe caldarâm
 e gelozia tristă din nobila romanță
 în care amoreze cu trupuri de parfum
 și-or îmbrăca făptura în fildeș și în gheață.

Vei număra continuu surâsul vegetal
 pe care-l radiază femeii întrebătoare
 și marmura postumă de monument vasal
 va face din femeie motiv de sărbătoare.

În noaptea când visez la tine

În noaptea când visez la tine
 cad teii înaintea și-napoia mea;
 îmi este rău, îmi e atât de bine
 și-aș vrea de tine ca să pot scăpa.

În noaptea când visez la tine
 se tămâiază-n zori pe străzile pustii,
 se fac din timp procesiuni pe la vitrine
 pline cu rochii-n care, poate, m-ai iubi.

Căci fustele ce ți-au plăcut odată,
 volanele ce se purtau cândva
 sunt doar niște tablouri cu natură moartă
 și tristele motive de-a nu mai exista.

E doar un vis; atâta mângâiere
 mai sorb din ceașca spartă de cafea.
 A dat azi noapte bruma-n ramul plin de mere,
 și dorm – și-aș vrea pe tine
 eu să te pot vedea.

Legendă urbană

Într-un oraș de femei te scalzi în lavandă:
 toate străzile au nume de crini.
 Bărbații sunt doar niște oameni de zăpadă,
 bieți călători clandestini.

Într-un oraș de femei se deschid cinematografe
 cu pelicule moi de lacrimi și rimel.
 Toate parcurile se umplu anual cu garioafe,
 toate străzile se asfaltează în roz pastel.

Într-un oraș de femei bărbații sunt triști
 și își fac pe la colțuri amante de fum.
 Toți bărbații unui oraș de femei sunt chimiști
 și-și cuprind iubitele-ntr-o sticlă de parfum.

Într-un oraș de femei chiar razele de soare
 au mii de nuanțe distincte de șifon;
 se fac din ele șaluri și țoale
 și norii devin doar un moft de sezon.

Într-un oraș de femei se fac biserici goale
 care poartă toate nume de sfinte urbane.



Epigoni

Răsună-n noapte clapele de pian;
 eu studiez din zori romanța ta pustie.
 I-am părăsit pe Brahms și pe Chopin
 și plâng prin partituri că îi înșel cu tine.

Și suferă și teii, cu flori albe de spumă
 Ce zdruncină fereastra, și se aruncă-n gol
 Pe veșnicul pământ, pe veșnica mea humă –
 - ca într-un teatru scris cu milă de Gogol.

Și s-au întins pe mese tainice vesele;
 Surâd în vase clematite mov –
 - am parfumat odaia într-adins cu ele.
 Tu ai promis c-ai să-mi citești din Lermontov.

De-atunci aștept cu teamă seară după seară
 Și trec, cum și-alte nopți au mai trecut;
 Tu nu mai vii – doar lumânări de ceară
 Mai luminează veșted peste așternut.

În triste-odăi, lumina mea gălbuie
 Veghează cântul searbăd din vechiul paradis;
 Rachmaninov în game coboară și se suie
 Și Lermontov al tău... e doar un vis.

Muguri de iubire

Zi mohorâtă. Orașul pare cenușiu. Deși ianuarie, iarna a uitat să treacă pe la noi, lăsând toamna parcă într-o dispută nehotărâtă cu primăvara.

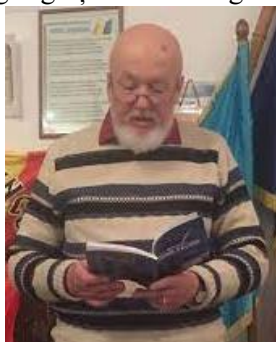
Nefirească. Oameni grăbiți sau nu, alunecă pe lângă mine pe stradă. Nu am un scop anume, mă plimb, gândurile mă poartă ici-colo...Deodată un chip cunoscut. Ne salutăm, urări de început de an, amabil mă întrebă dacă am mai scris ceva. Simt o căldură plăcută, îmi place să scriu, să plutesc în universul meu...Da am mai scris, îmi propune să-l caut dacă mai lansez vreo carte. Am uitat să vă spun, domnul profesor pune la dispoziție o sală unde se țin evenimente culturale deosebite. Am participat cu bucurie la unele dintre ele și ar fi minunat să-mi lansez propria carte acolo.

Ne-am despărțit. E plăcut să te întâlnești cu oameni care îți transmit din energia lor pozitivă. Mi-am continuat mersul printre necunoscuți. Cum a trecut timpul, altădată salutăm în stânga, în dreapta, acum... Și atâția tineri. Veseli, grăbiți, gălăgioși...

Două proze de

Dorian MARCOCI

Aleea din piața centrală era mai liniștită. Am trecut pe lângă statuia masivă a lui Avram Iancu. Întotdeauna simțeam o putere și o măreție care parcă se dislocau dintre pietrele reci și aspre din jur. Aceași impresie o aveam și acum, am rărit pașii pentru a prelungi momentul...apoi aproape că m-am împiedicat de mulțimea de porumbei harnici și blânzi care ciuguleau firimiturile împrăștiate cu bucurie de un copil mic. Râs cristalin, bucurie nevinovată în glas și în mișcările trupului. Am pășit mai departe, bănci goale, jilave, magnolii desfrunzite aplecate deasupra lor și asfaltul cenușiu. La semafor m-am oprit. Două grupuri de oameni se aflau față în față. Am simțit privirea unei femei frumoase, brunete, apoi verde la semafor și privirile noastre s-au despărțit. Ajuns în stația de autobuz gălăgioasă, am încercat să ocolesc pe lângă Turnul Franciscanilor. Și atunci, când neatent aproape că am atins o pereche de tineri care se sărutau, am auzit glasul catifelat feminin, încărcat de tandrețe: -Ce dulce ești! Întâmplător trecusem prin câmpul lor de fericire, păstrând ceva din bucuria și seninătatea tinereții înmugurind a primăvară. Un mugur între atâția alții care își așteptau rândul.



Domnișoara Weiss

Eram un copil ca oricare altul: nici prea năzdrăvan, nici prea alintat, nici prea deștept, nici prea mărginit, dar care poate spre deosebire de alți copii simțea un fior în suflet atunci când vedea un boboc de floare, un câmp smălțuit cu rouă, un nor învăpăiat la răsărit sau la apus, sau o noapte aburind de stele.

Într-un început de primăvară timpurie, în clasa a IV-a fiind, am vrut să-i fac o bucurie învățătoarei mele de atunci, domnișoara Weiss. O domnișoară peste care au trecut anii, lăsându-i un trup voinic și un chip rotund, chip din care te priveau doi ochi verzi cu o limpezime severă.

Era o primăvară timpurie, după cum am mai spus, plină de soare, care mă făcea să fiu fericit și plin de energie. Obişnuiam să mă joc împreună cu alți copii în apropierea unei livezi care urma să fie desființată, în locul ei trebuind să se construiască niște blocuri de locuințe. Într-o zi am zărit la o margine a livezii niște boboci de brândușe, iar decizia de a-i duce învățătoarei a fost luată rapid și cu hotărâre. Există însă un obstacol serios, un câine-lup agresiv și dezlegat, care mă pusese deseori pe fugă cu alte ocazii. Hotărârea fiind însă luată am sărit peste gardul ce împrejmuia livada și profitând de neatenția câinelui am smuls în grabă câteva fire de brândușe.

Fericit și anticipând bucuria învățătoarei, a doua zi dimineața am pus cu sfială florile într-un colț al catedrei și am așteptat cu emoție venirea ei în clasă.

A sosit energică, rotundă, iar la un moment dat a scăpărat: cine a pus gunoiul ăsta pe catedră? Și a luat brândușele, care aveau lujerii pătați cu pământ și fire de mușchi și le-a aruncat la coșul de gunoi.

I-am auzit pe unii colegi chicotind și am simțit că totul se prăbușește în jurul meu...



Mihai GANEA

Eram nemuritori

mai ții tu minte școala veche
din țințirul blestemat
cu patru turnuri de biserici
și clopotele care bat

eram nemuritori atunci
și timpul nu îl petreceam
decât în jocuri și fantasmă
pe care în lume le purtam

eram nemuritori se pare
că tinerețea n-are timp
nici sentimentul morții proprii
pierdut din orice anotimp

sub ziduri, turla și pavaje
cuminte zace o lume rece
de oase, cranii și enigme
când vremea veșniciei trece

și umbrele ies din valuri
de ceață densă și noroi
ne va lovi din nou năpasta
copilării ce zac în noi

îmi vine iarăși gând de ducă
spre povârnișul unei zile
de unde voi zbura strigându-ți
închide-ți ochii tăi copile.

Pădurea gestă

era atâta de cuprinsă
pădurea aceea din cuvânt
încât părea că se oprise
cândva acolo duhul sfânt

ieșeau din ierburi flori plăpânde
de primăvară-n asfințit
copacii tremurau cu muguri
de frunze gata de pleznit

și nimeni nu trecea pe-acolo
s-aducă-n plete vânt de mai
o pasăre țâșnea spre ceruri
să prindă cântecul de nai

nu-mi speria secretul serii
tu trecătorule discret
pe-aici a mai trecut o zână
cândva cu faunul șiret

și cerbii i-au chemat din codrii
la nunta lor să vină-n zori
atâta soare și culoare
curgea din frunze peste flori

era atâta de cuprinsă
pădurea aceea din cuvânt
încât părea că se oprise
cândva acolo duhul sfânt.

Poeme de Mihaela CD

Clipele noastre parfumate

Petale smulse din sufletul tău
Tu mi-ai dăruit într-o scrisoare
Îmi este sufletul bolnav, mi-e rău
Caci lipsa ta doare tot mai tare

Pe clape de pian sună ușor
Murmurul vocii tale iubite
Și mă alintă-n vals de fulgușor
Note cu miresme-mpodobite

Eu te aștept să înflorim din nou
Prin aroma vieții întornate
În gând se zbate iarăși un ecou
Al clipele noastre parfumate.

Azurul din revărsarea noastră

Mă doare albastrul din suflet
Ți-s verde turcoaz submarin
Și-n veșnicul tremur și umblet
Tresar șoaptele-mi bleumarin

Sunt scoica ce plânge și tace
În luciul ce-n minte-l dezmierzi
Și-n freacăta umbrei opace
Sunt marea în care te pierzi

Mă doare dragostea albastră
Cea care-o tot pictam în doi
Azurul din revărsarea noastră
Te cheamă să-mi vii înapoi!

Sărutul estival

Înmugurim pe apele iubirii
Ne pierdem în sărutul estival
Și ne-ndemnăm ușor, în legea firii
Pe barca dragostei, urcăm pe val

Și atât de topiți de-ndrăgostire
Pe loc ne-nsemnăm pe cerul nopții
Iubirea-n tipărită amintire
Să ne lumineze drumul sorții

Si-avid urcăm treptele rătăcite
Ce ne suie peste încă un val
Și ardem ștergând clipe spălăcite
Pierzându-ne-n sărutul estival.

Sunt o străină pentru tine...
Nu-s tot fata tânără ce-o crezi
Omăt, trecut-a peste mine...
Dar tristețile-n ochi nu le vezi

Nu știi de-s tristă ori voioasă
Caci în poze eu ades zâmbesc
Dar viața-i... o capricioasă...
Și toamnele în mine îmi cresc

Crezi că-s puternică și-s tare
Chiar uneori ți-e dor de mine
Însă-ntr-a sorții preocupare
Sunt o străină pentru tine...

Să mă visezi

Să mă visezi când luna cântă
De dorul dragostei nebune
Să-ți amintești de ziua sfântă
Când te-ai îndrăgostit de mine

Pumn de pietre rare să culegi
Din visul cel cu-nflăcărare
Și-n dantelate clipe s-alegi
Izvor de bine... pe cărare...

Și-n noaptea cu stele o mie
Să cearmă cerul puf de raze
Să dormi în vers și melodie
Să mă visezi în mii de raze.



Pleacă trenul cu iubiri

Plâng viorile în gară
Pleacă trenul cu iubiri
Și le duce, le presară
Altoarea în potriviri

Strune strigăperate
Plâng pe șinele de tren
Căci în clipe piperate
Se alintau în catren

Se aude cum respiră
Fumul gros de despărțiri
Și în zare... se deșiră...
Pleacă trenul cu iubiri.

Poeții de geniu transcend timpul și moda stilurilor sau genurilor literare. Un poet autentic inspirat de muze și care „vorbește cu zeii” schimbă cu totul mesajul liric perceput de epoca sa și face din vers o „lance” stilistică, peste timp, spre absolut și peren. De aceea, de cele mai multe ori, marea masă a contemporanilor nu înțeleg mesajul liric transmis de poet și nici noile expresii sau figuri de stil înnoitoare, care transcend prozodia și gramatica epocii. Constantin Noica, care a scris cu acribie o frumoasă introducere despre Eminescu la începutul anilor '80, îl considera pe poet „omul deplin al culturii române”.

Din vremea școlii generale și apoi la liceu am fost contrariat de versul lui Mihai Eminescu „cobori în jos, luceafăr blând” din poemul „Lucașfărul”, care cu toții l-am învățat pentru admiterea la liceu în treapta a doua sau pentru Bacalaureat. Întotdeauna profesorii de limba română abordau versul cu o ironie fină, zâmbind cu subînțelesuri despre greșeala genialului poet național. Ca să nu mai vorbim despre criticii literari de duzină, care și-au făcut din „pleonasmul” lui Eminescu un leit-motiv de a lovi în poetul transformat de „patapievicii” epocii post-decembriste în „cadavru din debara”. Acest vers a fost pretextul „criticilor mei”, de a se lustrui pe ei, de a hiperboliza demitizarea celui mai iubit și genial poet român. Trebuie să recunosc că și eu, împreună cu generația mea lirică, am comentat, în cenacluri și șuete de

cafenea, „greșeala” lui Mihai Eminescu de a „cobori în jos” Lucașfărul îndrăgostit de tânăra domniță Cătălina. Cum să scrie cel mai mare poet român „cobori în jos” afirmam cu toții, încurajați de câte un critic literar

sponsorizat și cu mai multe lecturi din materialismul științific și dialectic decât din poeziile universale. În general, la prima căutare în bibliotecă sau pe google află că celebrul vers este un pleonasm, o greșeală a poetului sau o licență poetică folosită pentru muzicalitatea versului. Singurul critic autentic, Alex Ștefănescu, acum mai mulți ani, a încercat să dea o interpretare corectă a versului eminescian folosind și cercetarea manuscriselor de la Academia Română. Criticul literar propune o nouă viziune asupra versului, considerând că a fost intenționată licența poetică, nu ca un pleonasm, ci ca o formă de prozodie pentru accentuarea impactului imagistic și simbolic a mesajului de dragoste dintre Lucașfăr și Cătălina. „Cobori în

jos luceafăr blând, alunecând pe-o rază...” Nu se poate să „cobori” altfel decât în jos. Ceea ce înseamnă că precizarea „în jos” este inutilă. Iată, exclamă ei, cu o satisfacție secretă, chiar și Eminescu greșea. De fapt, nu greșea. Numai dacă îl citim noi greșit putem avea impresia că am găsit o eroare în poemul Lucașfărul. Nu este vorba de o simplă rugăminte, „cobori, vino la mine”, ci de o rugăminte ritualizată, de o incantație, repetată, de altfel, pe parcursul poemului. „Cobori în jos, luceafăr blând./ Alunecând pe-o rază,/ Pătrunde-n casă și în gând/ Și viața-mi luminează!” „Cobori luceafăr blând” ar fi fost mai concis, dar verbul la imperativ, de numai două silabe, n-ar fi avut timp să reverbereze în conștiința cititorului. Poetul prelungeste de fapt verbul scriind „cobori în jos”, îl adaptează la ritmul unei ceremonii a implorării (...) există și o dovadă materială că Eminescu a folosit deliberat, și nu din neglijență formula „cobori în jos”. Într-unul din manuscrisele poemului Lucașfărul scrie clar, cu cemeală neagră, „Cobori din cer luceafăr blând”. Poetul a tăiat, cu creionul, „din cer” și a scris deasupra, tot cu creionul, „în jos”. Modificarea a făcut-o, în mod evident, la o recitare a poemului, când nu mai avea la îndemână tocul cu cemeală, ci un creion.” Alex Ștefănescu are dreptatea lui în interpretarea capodoperei literare. Măcar s-a înțeles că nu este o greșeală de logică.



Ionuț TENE „COBORI ÎN JOS LUCEAFĂR BLÂND”

L-aș completa, totuși, pe Alex Ștefănescu, cu o prelungire sau o succintă adnotare la interpretarea sa și aș spune că Mihai Eminescu în acest vers a realizat o transcendență spirituală, înnoind limba română printr-un vers original și translucid, care trece și demantelează limba dincolo de pleonasm, într-o licență poetică foarte modernă. Mihai Eminescu nu a ales întâmplător versul „cobori în jos”, care nu are în strofă calități ce țin de prozodie, ci profunde esențe filosofice și, mai ales, spirituale. Motivul „demonului” este romantic și a fost pler pus în opera lirică de poetul rus Lermontov, în celebrul poem „Demonul”, publicat în 1841. „Demonul” lui Lermontov este un apel la originalitatea sa artistică. Este un exemplu pitoresc de romantism, opera este bazată pe antiteze. Eroii sunt în mod constant opuși unul altuia: acestea sunt imagini

Demon și Dumnezeu (pământ și cer), Demon și Angel (moartea și viața), Tamara și Demon (realitate și ideal). Iubirea dintre Demon și Tamara se aseamănă cu cea dintre Hyperion și Cătălina. Este relevantă o dragostea dintre geniu și ființa comună într-o sinteză și sinergie a unirii dintre divin și pământesc. Mihai Eminescu a continuat ideea lui Lermontov, accentuând legătura teandrică dintre divin și uman. Această simbioză dintre transcendent și imanent este dragostea sinergică dintre om și zeu ce stă la fundamentul licenței lirice „cobori în jos, luceafăr blând”. Poetul realizează în acest vers o simbioză aproape euharistică dintre elementul uman și cel divin. Din perspectivă teandrică „cobori în jos” este de fapt o înălțare și o chemare a omului spre superior și îndumnezeire prin iubire. Mihai Eminescu schimbă sensul limbii în cel mai modern mod stilistic cu putință. „Cobori în jos, luceafăr blând” se citește în interpretarea înălțării elementului inferior în cel superior. Cel care coboară, elementul superior, de fapt înalță, „alunecând pe o rază” prin uniunea umano-divină, pe cel însetat de veșnicie.

„Cobori în jos, luceafăr blând,
Alunecând pe-o rază,
Pătrunde-n casă și în gând
Și viața-mi luminează!”

Lucașfărul este o capodoperă, care în varianta agreată de Titu Maiorescu, în ediția princeps, are 94 de strofe, iar în varianta lui Perpessicius este de 98 de strofe, deși cercetătorul Petru Creția care a studiat manuscrisele poetului a descoperit încă 48 de strofe. Deci poemul „Lucașfărul” în varianta extinsă are 148 de strofe. Ceea ce dovedește puterea de muncă și de creație a autorului, precum și interesul arătat față de această operă lirică de excepție. Eminescu lucrând asiduu pe această variantă lirică extinsă a „Lucașfărului” a păstrat versul atacat de critică, ca pleonasm – „cobori în jos”. Poezia „Lucașfărul” se concentrează pe cuplu de îndrăgostiți alcătuit dintr-o ființă genială, titanică trăitoare lângă Dumnezeu și una pământeană, telurică. Incantația Cătălinei este o sinergie teandrică, în care divinul pogoară ca să înalțe omenescul în imortalitate.

În esența filosofiei eminesciene cel care coboară se înalță. Geniul în perspectiva eminesciană este o simbioză umano-divină, ceea ce exprimă tendința creatoare a poezilor de calibru, a celor care „vorbesc cu zeii”. Lucașfărul este Eminescu, pentru care coborârea este o înălțare, prin iubire, la starea de teandrie.

Poeme de Lia PUȘA POPAN

În ultimul timp...

tot mai des,
în zeama din oala cu dor
se-mping în față, zvâcnind,
doleanțe de dreptate.

Cu zvon de glasuri
se anunță un echivoc:

„ce-i drept în mintea ta
și ce este în cea de lângă tine
s-ar putea să nu coincidă”.

Atunci sortezi ce a fost mai ieri
și ceea ce a rămas.

A naibii istorie, cum se tot repetă!

Lecția rămâne de-nvățat
tot „pe data viitoare”.

Licăriri

Te-am așteptat și ieri la masă...
Infamă, mintea-mi joacă feste.
Știam că ai plecat și
nu îmi vei mai cere
vreodată un pahar cu apă...
În urma ta mai strâng în brațe
umbra visărilor, a amintirilor;
le alint, dându-le apoi
drumul să-și zboare funigeii spre tine...

Privesc în palma goală
fantomatica amprentă
lăsată de licuriciul scăpat,
închinat memoriei tale,
cu frumoasele noastre cărări împletite,
petale presate prea devreme...

Se scutură

gânduri,
poame coapte de pe
înramuriri umbroase, căzând pe hârtie,
ba roșii, ba aurii, ori crud-verzui...

singure se așază în fraze
precum fructele în
lădița cu arome de suflet
gata de dus la piață;

se cuprind între file
cusute cu grijă într-o carte
pe a cărei coperte
nu s-a tipărit vreun preț...

neprețuitele gânduri
injectate cu dorința de pace
se aștern prosternate
în fața marelui cititor
ca atunci când copil,
prindeam liniștea la fereastră,
ținând-o strâns, și-i ascultam cântecul.

Poeme de Dan NEICUȚESCU

Bogăție

Căldura se topeș-
te peste sat,
Sorele-amiezii se
transforma-n grâu
Și timpul este astăzi devansat
În satul de la margine de rău.

Copiii fug pe uliți prăfuite,
E zborul ce ne-nalță an de an,
Caratele de pâine trec prin site
În satul de la margine de lan.

Și câmpul leagănă marea povară,
Iar soarele din lan este un leac
Pentru a noastră viața milenară
În satul de la margine de veac.

Și nu mai este bezna, frig, noroi,
Ce cald e vântul cu miros de grâu,
Am gândul ancorat aici, la noi
În satul de la margine de rău.

Așteptare

Când soarele s-ascunde după creastă,
O lună tristă apare după coamă,
Eu, obosit și singur în fereastră
Privesc eterna nopții panoramă.

Un gând plăcut și rece mă îngheață
O beznă obosită am în vine,
Aștept să colorezi trista mea viață,
Puștioaico, de ce fuji mereu de mine.

Noaptea se scurge leneșă spre ziuă,
Te-am așteptat mult pasăre măiastră,
Dar iarăși bat degeaba apa-n piovă...
Adorm uitat și rece în fereastră!

Meditație

Marfare de gheață prin vene se cern,
Pe-o cale ferată ce plânge,
Aștept trist și singur acest ultim tren
Pe calea ferată ce ninge,

De-o iarnă marfarul l-aștept eu aici
În gara ce-suflet e rece,
Și timpul-amorțește, prea multe furnici
Prin mine le simt nebunește.

Tot simt o căldură ce-mi arde în trup,
Și-o cale ferată spre stele
Dar calea ferată spre stele s-a rupt,
Ce triste-s poemele mele.



Poeme de Traian T. TODUȚ

Așteptare

M-am îndrăgostit de tine,
Ca de marea înspumată,
Aștept ziua care vine,
Ca să te mai văd odată.

Scriu poeme despre mare,
Îmbătat de fericire,
Uit de tot doruri amare,
Care mă pasc în neștire.

De nu vii, tu știi prea bine
Ce necaz e pentru mine
Că ai fost și vei rămâne
Cea mai dulce dintre zâne!



Luna

Pe cer negru nor se-adună,
Supărată-i dalba lună,
Supărată-i că-i dosită
Și de nimeni nu-i văzută.

Supărată-i și măicuța,
Că n-am călcat potecuța,
Supărată-i de mult dor,
Ca și luna de sub nor.

Când intru la maica-n casă,
Ea să ies nu mă mai lasă,
Luna-i departe de mine,
Mă-nțelege ea prea bine.

Romanul „**Oglinda de apă**” de Al. Florin Țene, apărut la Editura Napoca Star, din Cluj-Napoca este o frescă a comunității orașului natal. Romanul este o adevărată sagă despre oameni, colegi de școală, evenimente petrecute în perioada de tristă amintire a anilor 1942-1960, când sub cizma rusă era impusă o ideologie a exploatarei omului de către politica comunistă.

Cunoscut ca poet, romancier, critic literar și biograf, Al. Florin Țene, fondatorul și președintele Ligii Scriitorilor Români, este un autor prolific, deosebit de talentat, care a lansat, pe piața editorială contemporană, mai multe romane cu caracter biografic ce i-au oferit prilejul de a face incursiuni critice și biografice în viața unor scriitori consacrați precum: Gib I. Mihăescu, Alexandru Macedonski, Minulescu, Radu Gyr, Traian Dorz, Vasile Militaru, Vasile Gafencu.

Liliana MOLDOVAN

UN ROMAN EMBLEMATIC

În romanul cu puternice valențe autobiografice, prozatorul Al. Florin Țene evocă lumea copilăriei și așază în lumina reflectoarelor câteva întâmplări fundamentale care i-au marcat primii ani de viață precum și adolescența. Este vorba de universul copilăriei și al vieții de școlar și licean, derulate la Drăgășani, orașul său natal, localitate care a reprezentat pentru copilul, și apoi pentru adolescentul Sorin, un adevărat paradis, o lume cu tristeți și bucurii, cu prietenii și oameni dragi, cu zguduitoare evenimente istorice și cu peripeții specifice vârstei. Adormite în palma sufletului, amintirile scriitorului prind viață treptat, într-o înșiruire cronologică firească și sunt relatate pe fondul unor dialoguri cu caracter confesiv, simple și discrete, care oferă fiecărui episod evocat un grad ridicat de atractivitate și savoare literară.

Pe parcursul celor trei mari capitole ale volumului, Al. Florin Țene reînvie câteva din momentele existențiale importante care i-au marcat copilăria. Romanul începe cu relatarea unui episod extrem de dramatic. Este vorba de raidul aerian, la care asistă eroul romanului și care îl surprinde la o vârstă atât de fragedă încât băiatul nu reușea încă să pronunțe unele cuvinte cu corectitudinea necesară. Pe parcursul romanului, scriitorul construiește imaginea unei copilării marcate de diverse istorii, de frământări și secvențe de viață aflate într-o permanentă schimbare. Chiar și atunci când liniștea localității e tulburată de înfiorătoare raiduri aeriene ori de

consecințele tragice ale instaurării regimului comunist, universul copilăriei lui Florin Țene este plin de lumină, de candoare și de bucurie, chiar dacă în perioada imediat următoare încheierii Celui de al Doilea Război Mondial, viața românilor se desfășura în orizontul sărăciei, al terorii și al unei nesiguranțe fără precedent. Episoadele evocate de Al. Florin Țene dezvăluie chipul unei copilării complexe în spatele căreia vibrează glasul delicat al sufletului unui copil, care a constat de timpuriu cât de fragilă este granița dintre viață și moarte, dar și cu atitudinea specifică oricărui tânăr ademenit de farmecul jocului, și mai târziu, de poezia lumii înconjurătoare.

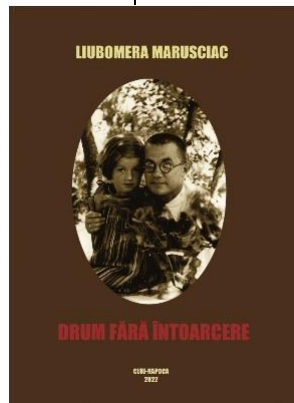
Alternanțele temporale și pendularea între trecut și prezent conferă romanului un plus de autenticitate deoarece fireasca linie autobiografică este întreruptă de extrase din poeziile, fragmentele de proză, eseurile și piesele de teatru scrise de Florin Țene, mult mai târziu, în anii maturității.

Descoperim în carte un gen memorialistic inedit, în care granița dintre realitate și ficțiune se ondulează permanent în așa fel încât faptele reale se reflectă în oglinda distorsionată a reflexelor ficționale. Cititorul, de pildă, se lasă legănat de această alternanță și se întreabă, de cele mai multe ori, ce cantitate de ficțiune se găsește în spatele fiecărui eveniment relatat. De fapt, apetența autorului pentru dansul dintre realitate și ficțiune este o constantă a scrierilor lui Al. Florin Țene, așa cum observăm și în celelalte 12 romane publicate până acum.

Cu „**Oglinda de apă**” avem în față un roman rafinat și complex, în care Al. Florin Țene face o radiografie a societății românești din primii ani ai instaurării comunismului, pe fondul unui discurs literar desprins din categoria genului memorialistic, deoarece romancierul relatează, uneori cu lux de amănunte, o parte din secvențele de viață și oamenii care i-au marcat destinul, încă din primii ani de viață. Printre aceștia un loc central revine tatălui, secondat de intervențiile permanente ale mamei autorului, femeie înțeleaptă, mereu încercată de grija zilei de mâine, atentă cu nevoile celor din jur, adepta unor principii de viață bazate pe armonie, credință și iubire. „Mama care cunoștea multă istorie, dar completată și de tata, în fiecare seară îmi povestea părți din istoria creștinismului.” Imaginea tatălui în schimb, așa cum se conturează prin ochii copilului, și apoi al elevului Al. Florin Țene, este aceea a unui bărbat cu o cultură generală solidă, loial, corect, care muncește din greu pentru a-și întreține familia și este respectat de comunitate.



În pragul mileniului al III-lea, profesoara Liubomera Marusciac a intrat în lumea literelor, cu o carte-confesiune: *O fetiță în vârtoarea vremurilor* (Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 1999), deschizând seria scrierilor sale cu caracter autobiografic. Volumul său de debut a avut un puternic impact asupra cititorilor, care s-au regăsit în povestea ei, indiferent de locul de baștină sau de anul nașterii. Astfel, după aproape un deceniu, a văzut lumina tiparului *Iedușul cu copite aurite* (Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2008), urmat de *Mesaje de peste ocean* (Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 2008), succedate de romanele *Dora* și *Caruselul* (Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 2010), în care își invită cititorii „în vizită” la numeroasele-i neamuri îndepărtate, astfel încât impresia de viață trăită înaintea ochilor noștri devine tot mai pregnantă. În felul acesta, romanul ulterior, *Confesiunile unei bătrâne profesoare* (Ed. Napoca Nova, Cluj-Napoca, 2013, reeditat în 2018), vine să întregască o biografie alcătuită, asemenea vitraliilor, din bucăți divers colorate, care se întregesc într-un tablou impozant, din care zâmbește sfios și grațios autoarea.



femeie..., așa cum, mai târziu, de dragul aceleia, va refuza să se întoarcă acasă cu ele...

Fetița nu se plânge de condițiile grele de viață: până la zece unsprezece ani, a trecut prin șapte școli, a făcut bolile copilăriei în lagărele de refugiați, totul culminând cu tuberculoza care a ținut-o luni întregi departe de ceilalți...

Invitată la cinematograful de binevoitorie colegă de cameră din refugiu (pentru ca adulții să aibă ocazia să... se certe nestingheriți!), nu se bucură de filmul proiectat la Breslau: „înainte de

filmul artistic, am văzut «jurnal de front»: acum se deschise frontul de Est, «Drang nach Osten» («Imbold spre Răsărit») și toți nemții erau încântați. Se prezentau scene de război eroice în care ardeau satele din Ucraina și tancurile noastre înaintau glorios, călcând puzderia de cadavre ale inamicilor...” – ea realizând ce se petrece Acasă, acel Acasă unde naratoarea va ajunge cu adevărat abia târziu, când mama Maria se găsește la asfințit.

Absurdul războiului nu îi scapă copilei. Iată cum este evocat un astfel de episod straniu: „La școală se întâmpla ca,

la începutul orei de curs, se ridica un elev cu «Der Brief» («Scrisoarea») în mână și recita: «Tatăl meu este un erou! El a căzut pe front pentru Vaterland!» și atunci învățătoarea îl felicita, iar colegii aplaudau frenetic; eu eram complet nedumerită: cum se putea întâmpla așa ceva? Să feliciți un copil pentru moartea tatălui și ceilalți să aplaude evenimentul?”. Când adulții trag concluzia că ea însăși este „biată orfană”, Liuba nu acceptă situația, susținând că simte că tatăl îi este în viață.

Timpuț îi va da dreptate. Pentru o vreme. Zebi află adresa fiicei, îi scrie, îi trimite cadouri la aniversare, chiar dacă, influențată de mamă, aceasta nu răspunde prea des misivelor lui.

Până într-o fatală zi când... elevă în ultimul an de liceu, amenințată de organele securității, cedează și îi scrie tatălui, după dictare, un mesaj în acord cu politica vremii: el este în Anglia, deci locuitor al unei țări vestice, adică un „imperialist”, prin umare un dușman al noului regim comunist, așadar ea nu mai vrea să știe de el...

Și, crudă ironie a sorții, din acel moment Liuba nu mai află nimic despre Eusebiu Oneșciuc, tatăl ei.

Ultima parte a romanului aduce povestea în contemporaneitate: după o viață la catedră, pensionară deja, după Revoluția din 1989, grație lui Oleg Lemnei (fiul femeii care, pe când era copil, l-a evocat pe Zebi, fără a ști că este soțul Mariei, confirmând astfel că el a supraviețuit bombardamentului crunt din Dresda), ia legătura în Anglia cu Vasile Lupinski – copilul de țăran de odinioară din satul lor, ce ucenicise în prăvălia evreului – care îl întâlnește pe fostul notar în Londra după război și care dezvoltase o frumoasă relație de prietenie cu el.

Datorită lui, Liuba poate reconstitui rândurile rămase goale în povestea lui Zebi. Șocant, descoperă că acea misivă trimisă de ea la presiunea noilor reprezentanți ai puterii de după război a avut efect devastator asupra bărbatului: imediat după primirea scrisorii, i se confesează consăteanului Vasile, după care dispare în neant... Pe drumul fără întoarcere.

Iar naratoarea, cu un surâs timid, zâmbește amintirii de odinioară, cu durerea de a nu-și fi revăzut vreodată tatăl, pierdut în faldurile tulburii ale istoriei, de unde o privește încă cu iubire și îngrijorare, din spatele ochelarilor cu lentile groase...

Voichița PĂLĂCEAN-VEREȘ CU SURĂS DESPRE PIERDERE ȘI DURERE

Romanul *Drum fără întoarcere* se constituie în trei părți, secționată în douăzeci de capitole.

În prima parte, acțiunea îl are în centru pe Zebi Oneșciuc, notar din Clivodinul Bucovinei, din apropierea Cernăuțului, fecior de preot. Refugiat, este rănit grav în Dresda, în timpul celui de al Doilea Război Mondial, și se pomenește în Londra, în spital. Nu înțelege prea multe, pentru că nu înțelege limba vorbită de cei din jur, chiar dacă este poliglot. Nu știe ce i s-a întâmplat, dar știe că are undeva, departe, o soție și o fiică pe care o iubește mai presus de orice.

A doua parte a romanului, cea mai consistentă, urmărește destinul învățătoarei Maria, soția lui Zebi, și al fiicei lor Liuba. Tăvălugul istoriei le poartă dintr-o parte în alta a graniței, în căutarea păcii și a unei bucăți de pâine câștigate cinstit. Lipsită de sprijinul propriei familii, respinsă de familia lui Zebi, Maria se vede nevoită să poarte propriul război pentru supraviețuirea micii ei familii, luptând deopotrivă să își țină copila departe de marele adevăr dureros al familiei: Zebi nu și-a iubit soția, fiindcă a fost întreaga viață îndrăgostit de „biata orfană” crescută în casa tatălui său, pe care o considera ba verișoară, ba soră vitregă. Divorțul a venit firesc, conducând la separarea fetei de tată. În fața oamenilor legii, aceasta declară că preferă să rămână cu mama (deși tata era părintele preferat), fiindcă doar aceasta știe... să îi facă dimineața, înainte de plecarea la școală, codițele!

Fetița nu înțelege problemele oamenilor mari sau se prefacă a nu pricepe. Ea își iubește tatăl, acesta îi lipsește la fel de mult ca sfaturile lui, excursiile făcute în doi și îndrumările pe care i le dă viitoarei pictorițe. În Germania îl așteaptă cu nerăbdare, alături de mamă: „Și a sosit ziua cea mare: cumpărasem pentru el un buchet mare cu flori de câmp, așa cum îi plăceau lui. Stăteam pe peron, tare emoționate, așteptând sosirea trenului”. Dar el întârzie, fiindcă a preferat ca, înaintea lor, să o revadă pe cealaltă

Poeme de V. UMBREANU

Sunt colecționar de cristalele
cuvintelor
Și vitrinele-mi stau în fața
lumii
Pline de praf nici un om nu
se oprește
Din fuga cuantică să le
evalueze



Singură dragostea a pășit
sigură
Intuind ceva ferm sub zâmbetul
alb
Și împreună parcă nici nu
așteptăm
Decât escaladările noastre pe
vârstă

Știu acesta-i prețul lor
adevărat

*

Nimeni n-a pătruns prin barierele
de gânduri
Pe această insulă de peisaje
nervoase

Unde totul era ciudat de simplu
și greu
În afară de șalupa bănuielii
zveltă

Coordonatele duceau în locuri
pustii
Dorința rară a ultimelor
încercări
Și valurile surâdeau ironice în
zori
Când fumul fugii se topea
părelnic

Nimeni n-a răpus până la tine
sfinxul

*

Chiar și când este pace e-atât de
relativă

Căci armele și banii se tot
adună-n stivă

*

Ce forță te absoarbe dintr-un adânc de
clipe
Ce repetau melodic același
calapod
Încât acum ia formă ce-a prins să
se-nfiripe
Când ai pășit genunea pe curcubeul
pod

Căci iată urci pe munte mai sus de pași și
coate
Decât privirea însăși avea pe cer un

far

Decât putea voința în soartă să
înoate
Cu tot ansamblul lumii ca din
propriul tipar

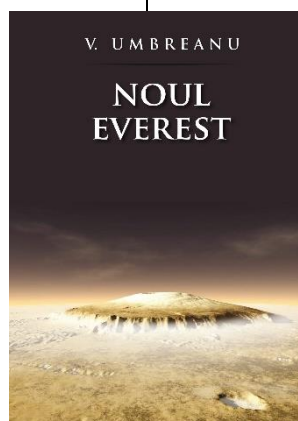
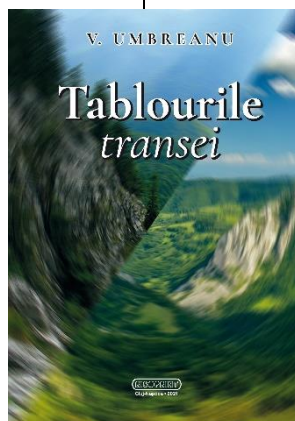
Să dai întregul suflu dar fără să
ceri rest
Urcând versantul estic pe
NOUL EVEREST

*

Ce drumuri paralele în noduri
se-ntretaie
Fără să schimbe cursul în care
au pornit
Deși pe tălpi au pașii ca și în iz
de straine
Amprentele trăirii în semn de
unic nit

Ce simțuri decantate în filtrele
dublurii
Înșiră timp pe soartă neutru bob
cu bob
Deși apune-n urmă debusolada
urii
Și-n față răsărindu-i un astru
aerob

E lacătul ce-atârnă pe ușa
închisorii
Cu-a cărui cheie iată eliberați
toți sorii



Fragilitatea omului în precara lui condiție umană, în absența transcendenței, este dominantă tematică a poeziei Mihaelei Aionesei în noul volum *Cerul de la capătul scării*, apărut la Editura Rafet, Râmnicu Sărat, 2021. Reconvertirea fragilității în puterea capabilă să elibereze din acest prizonierat al cercului strâmt se realizează în actul spiritual, prin care ființa se integrează înaltei vibrații universale, făcând posibilă *vederea cerului de la capătul scării*.

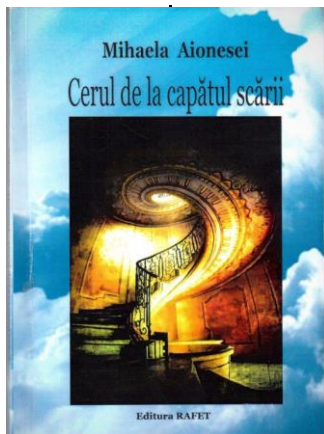
Metafora din titlu își stabilește concentric sensurile, în imaginea cerului, care-și arcuiește curcubeul, și a scării, cu ecouri ale scării lui Iacob, scară pe care ascensiunea spre sacru este posibilă. Fiecărui om i se poate deschide această perspectivă a transcendentului, trebuie doar să-și exerseze privirea pentru a vedea în esențial, pentru a vedea îngerii care urcă scara odată cu efortul lui de a o urca.

Ana DOBRE

URCÂND TREPTELE REVELAȚIEI ÎN CĂUTAREA MÂNTUIRII

Scara pe care o urcă poeta Mihaela Aionesei este o golgotă a sinelui, drumul vieții care-și caută, pentru a-l întâmpina cum se cuvine, destinul. Poeta duce cu sine o rană, rana slăbiciunii ființei de carne care aspiră la depășirea limitei pentru a cuprinde nemarginile spiritului.

Gândul la Dumnezeu îi nutrește, deopotrivă, iubirea și credința, surplus care o înobilează și pe care ar vrea să-l împărtășească cu ceilalți, semenii săi. Întoarcerea la condiția profanului nu mai e posibilă, drumul este doar înainte: „*Chiar de-aș vrea/ nu pot să mă întorc./ Înapoi urlă pustiul/ înfricoșător și amenințător./ În față – Milostivul/ aprinde carul cu lacrimi/ calea se luminează/ fărăna s-a răcit și domolit/ de când răbdătoare m-așteaptă.*” În tensiunea acestei poezii se resimte tensiunea lirică a Rugăciunii lui Octavian Goga, doar că poeta Mihaela Aionesei nu mai conotează social orientarea drumului, ci profund religios; singura orientare care eliberează și mântuiește este drumul spre Dumnezeu, un drum care deschide cerul de la capătul scării: „*Răzbunător și*



răzvrătit/ rătăcește doar cel care nu vede/ cerul de la capătul scării./ Eu mă cutremur ca o turlă/ într-o zi de Duminică/ și urc să-mi astâmpăr/ setea de Oameni.”

Cerul de la capătul scării își refractă ideile în Urcăm Golgota, în care urcușul se conotează ca efort al ființei de a se spiritualiza, de a-și afla mântuirea: „*Urcăm pe Dealul Crucii și soarta ni-i deplină/ cu suflele scâldate preaplin în lumină./ noi încă știm iubirii să-i fim altar și harpă/ chiar dacă-n jurul nostru lumea-i aproape stearpă.*”

E atâta iubire, în sensul aceluia agapé care-i include în aura sentimentului pe toți oamenii, încât poeta alege, exercitându-și liberul arbitru, să dea glas, prin cuvânt, în plânsul pietrelor, acestei mari iubiri, optând să fie poetul care n-a ales tulburarea focului (sacru), ci doar împărtășirea lui, în înțelepciunea adevărului orfic: „*n-am ales să tulbur focul/ am ales să fiu... poetul.*” Alegând astfel, poeta aspiră, pentru ea și ceilalți, să atingă Raiul, nu atât să-l cucerească. A atinge Raiul echivalează cu eliberarea din colivia de lacrimi, suferința fără transcendență, care nu-și află sensul.

Urcușul treptelor se relevă ca suită de revelații care-i apropiază adevăruri esențiale. Ca Apostolul Pavel, imitându-i demersul, poeta scrie o Epistolă de mai, o scrisoare în care se dezvăluie în nuditatea adevărului de sine: „*Nu mi-am dorit niciodată să fiu un bun comun. Sare de pus pe/ rănilor lumii. Piperul zilelor voastre. Fade și monotone. Carne/ din carnea mea am dat. Fără tun. Sânge din sângele meu am/ vărsat fără să mă amenințe vreun tăiș de sabie sau coasă... (...)// Între spini am tăcut. Înfrânt. În lătratul timpului am îndurat*”, adevăruri cu valoare aforistică, revelând o conduită: „*Ceea ce nu vine de la sine nu se va obține cu forța.*”

În miez de rugăciune, sufletul își află alinarea: „*E un pic de Dumnezeu/ în sufletul meu...*”, odată cu revelația marii iubiri divine: „*În liniștea unui/ miez de rugăciune/ ca în brațele mamei/ mă arunc și mi-e bine.*”

Poezie reflexivă, de adâncă meditație, cu inflexiuni și cutremurări ale conștiinței, centrată pe dimensiunea relației cu Dumnezeu, această poezie mărturisește despre devotamentul căutării căii spre mântuire, căutare în care poeta Mihaela Aionesei se mărturisește cu absolută sinceritate.



Poeme de Mihaela AIONESEI

Ploaie sticloasă de aprilie

mi-a surprins setea
alergând pe câmpuri
de nebună
spre o fântână
urmărind un colibri
cât o nucă.

Cui slujește jertfa asta
când timpul
ca un negustor corupt
mă jefuiește,
nici luna contopită și ea
în ruga-mi fierbinte
nu știe să răspundă.

Cine-și cunoaște setea
nu va muri adăpându-se!

Căuș pentru cei mulți
până se va goli fântâna,
un fir de păpădie va rupe
să-și acopere
bucata de suflet
lipsă.

În liniștea unui miez de rugăciune

E un pic de Dumnezeu
în sufletul meu
în chip smerit și blând
ca un copil îl simt.

Deșertăciunile lumii
fac pe la colțuri spume
în jurul inimii
mai aleargă urlând
un mărăcine.

O spadă de argint
strălucind la răscruce
mă îndeamnă
să-mi iau înapoi
vechiul nume.

În liniștea unui
miez de rugăciune
ca în brațele mamei
mă arunc și mi-e bine.

Lângă cruce

Aici lângă cruce
mi se deschid venele
sângele parcă-i mir
îmi vindecă rănilile.
Aici lângă cruce
mă-ntâlnesc cu mama
pe înserat se apropie
cu cerul în spate și tata.
Aici lângă cruce
plânsul meu e prunc
inima nu mai e piatra
ce-mi vine s-o arunc.
Numai lângă cruce
trupul meu e zmeu
măinile împreunate
înalță un curcubeu.
Numai lângă cruce
mă așteaptă sfinții
să îndeapărteze grabnic
hăurile minții.
Numai lângă cruce
mă alin la greu
aici lângă cruce
mă găsiți mereu.

Deseori pe interzis

sar din cercul meu închis,
fug din rana care doare
sus pe dealul cu mioare
unde plânsu-i semnul care
poartă în lut o sărbătoare –
strigătul muiat în sânge,
brațul ferm ce nu se frânge,
chiar și-n vremuri fără lege
locu-i sfânt, nu se alege!

Una-i Țara! Unu-i Neamul!
Voi care umblați cu blamul
și voiți să-mi puneți hamul
blestemați veți fi de ramul
cel crescut în curcubeu
dintr-un pui micuț de zmeu
cum a fost bunicul meu
care m-a învățat mereu
să fiu drept ca bradul care
stă de veghe la hotare,
nu cumva să mă supun
unui neam străin, nebun!

Deseori pe interzis
simt cum cal într-un abis
trec cu dorul prin hățuș
lacrimile-mi sunt bacșiș
pentru vămile trădării
unde se-odihnesc slugoii,
nu mă las de ei învins
nici de jarul cel încins
sar puțin mai îndârjit.

Poeme de Doina PANĂ CHIRA



Mă ascund...

Mă ascund în noapte
Învăluit de tăcerea ta
Mă ascund în cuvinte
Să nu vezi durerea mea
Mă ascund în tăceri
Să nu auzi tânguirea mea
Mă ascund în nori
Să nu-mi deslușești visele
Mă ascund în păduri
Să-mi gădesc liniștea
Mă ascund în frunze
Să-mi cânt dorurile
Mă ascund în mine
Să mă regăsesc...

Sărutul

Sărutul, o pală de vânt
Adusă din ceruri
De îngeri cu aripi de-argint
Sărutul, o ploaie cu vise,
Pe umerii mei, prea fragili
Sărutul, rază de soare
În dimineți pustiite de dor
Sărutul, un astru-n mișcare
Pe scara ce duce spre rai
Sărutul, o pată de roșu
Pe obrazul cel tânăr
Al fetei cu părul bălai.
Sărutul, un joc
Și-un strigăt mut de iubire...

Visele ne aparțin

Am adunat visele
Într-un mănunchi
De flori de câmp
Culoarea lor epatează
Parfumul lor înmiresmează
Le-am ascuns în sufletul meu.
Nu le mai las să zburde în voie
Nu le dezvălui oricui
Aștept un Făt-Frumos
Călare pe un cal alb...
E dorința fiecărei fete
La anii adolescenței
Sau de ce nu?
Și mai târziu la anii tinereții
Putem visa oricând
Visele ne aparțin...

Autorul Ioan Florian își propune în volumul în versuri și amintiri, „**Lupul singuratic**” (Editura Napoca Nova, 2018), un exercițiu de simplitate și sensibilitate a mărturiei lirice. Prefațatorul Gavril Moisa sesizează că autorul, prin exprimarea elegantă și stilată, dovedește că poezia e un miracol al sufletului.

Virginia PARASCHIV APĂRAREA VISULUI PRIN CUVÂNT

Meditațiile lui Ioan Florian se autodefinesc sub semnul lupului singuratic. Sintagma lupului singuratic îi fascinează pe făuritorii gândului în întocmirea acestui Cuvânt elaborat artistic, tocmai prin imaginea unicității și singurătății ființiale a entității desprinse de haită, de vulgul instinctual și prădător. Simbolistica lupului solitar se distinge prin durere și solemnitate. Izolarea prin înfrângere, dorință de extincție coroborate cu voința unui început. „*Din ghinda pădurii urlă lupul sur/ Ca un sfârșit de lume sau un început de viață*”.

Ioan Florian își asumă filiația autumnală bănuțită de orbecăielile prin sat ale lupului singuratic (Fiul Toamnei). Începutul de volum face trimitere la amurgul al vârstei, amurg autumnal. Amurg de contopire cu lupul singuratic al destrămării existențiale a propriului său eu. Eul ca o pradă a lupului singuratic, hăitaș al timpului în trecerea sa neconținută. (Pradă ciudată). Lupul singuratic, Pradă – Prădător al „gândurilor noastre”. Gândurile imaginate ca un serv distrugător al individualității. Obsedantul lup singuratic, se vedește necruțătorul povestitor al „marilor plecări”.

Ștefan Vișan a început să scrie târziu, după 65 de ani, dar a publicat cu o frecvență foarte mare, parcă pentru a recupera timpul pierdut până atunci. Astfel, din 2003 până în prezent a semnat, 20 de volume, adică mai mult de unu pe an. Adăugăm aici colaborări la numeroase ziare și reviste (naționale și locale) precum și activitatea laborioasă desfășurată în cadrul celor două cenacluri literare sibieni din care face parte („**Radu Theodoru**” la care este și vicepreședinte și „**Nicolaus Olahus**”).

Remarc, în primul rând, marea diversitate de genuri și specii abordate. Practic, din creația sa lipsesc doar poemele lirice, altfel a scris de toate: romane, nuvele, schițe, piese de teatru, proză satirico-umoristică, epigrame ș.a.

În cadrul romanelor, care reprezintă cea mai mare parte a scrierilor sale, regăsim mari teme – clasice putem spune sau universale – dar și probleme de strictă actualitate, specifice spațiului românesc, precum și memorialistică sau S.F. Lăudabile, în toată proza sa, sunt preocuparea de a îmbina ficțiunea cu aspecte reale, de natură geografică, istorică, etno-folclorică, precum și grija ca, din loc în loc, să aducă în atenția cititorilor viața și activitatea unor personalități contemporane. Trebuie să subliniem că inserțiile respective sunt foarte bine dozate și firești, ceea ce demonstrează, fără putință de tăgadă talentul scriitorului.

Volumul „**Cetina**” cuprinde două nuvele. În opinia mea, ambele se citesc foarte ușor, sunt captivante și prezintă întâmplări care, chiar dacă par ieșite din comun prin dramatismul lor, se pot întâmpla oricărui dintre noi.

La amândouă, măiestria prozatorului se manifestă, în primul rând, în stabilirea planurilor de acțiune în timp și

Destrămarea existențială, contopire pradă – prădător, vertij distrugător al gândurilor, precizie de moarte sub giulgiul apăsător al iernii, bănuire prin visele neputincioase, semnale terifiante ale imaginarului pustiit de orice nădejde de mântuire, entitate pradă – prădător, pânda la răscrucea vieții, urlul de moarte, presimțirea morții ca neînduplecată uitare de sine, reprezentări prin care poetul Ioan Florian, ne pune în gardă asupra rătăcirilor malefice din noi înșine. Poemele sunt distanțate de orice ispită didactică, aridă, monotonă. Imaginile se succed într-un acord al spiritualității interiorizate cu finețea exteriorizării prin Cuvânt.

Poemele care se succed apoi, în cuprinsul volumului, aparent înstrăinate de simbolistica împovăraătoare a lupului singuratic, cu diferențiere de ton, imagine și Cuvânt poetic, sunt proximitatea spiritualității din capitolul de început. Fără să se mai pronunțe explicit, poetul își pune discret creația tot sub semnul lupului singuratic. Un lup mai blând, mai trist și mai discret, însoțitor al versurilor lui Ioan Florian. Există, precum se știe, și o altfel de spiritualitate a lupului singuratic. E lupul melancolic doritor de o altfel de socializare, o socializare prin iubire de semeni. Iubirea de însoțire de pereche, ca semn al unui început al nemuririi prin astre. Singurăitatea omului în micile sau marile sale ratări, eșecuri, are o supremă răscumpărare – nemurirea prin Cuvânt, cuvânt poetic. Omul în rătăcirea sa printre iluzii și așteptări confuze, are șansa mântuirii și intrării în nemurire astrală, Logosul Poetic.

Versul ultim din capitolul **Lupul singuratic**, este, poate cheia meditațiilor, elegiilor, cugetărilor, rândurilor ironice și protestatare... „*Și răstignit îmi apăr visul să nu moară*” (**Rănit de raza lunii**).

spațiu, întâi separat, apoi prin unirea parțială a acestora, disjungerea din nou și – către final – contopirea lor în filonul principal. Mai ales la prima nuvelă, intitulată „**CETINA**”, autorul folosește preponderent dialogul în dauna narațiunii, ceea ce face lectura mai alertă, mai antrenantă. În aceeași idee, pe tot parcursul cărții, atât la prima nuvelă, cât și la „**TRUP DE FEMEIE**”, care este a doua, autorul nu descrie de la început personajele, în mod clasic, ci le conturează puțin câte puțin pe parcurs sau îl lasă pe cititor să le descopere trăsăturile din acțiunile desfășurate.

Ștefan Cornel RODEANU A DOUĂZECEA CARTE

Cu scopul de a stârni și mai mult interesul pentru lectura acestui volum, să mai spunem că ideea primei nuvele a pornit de la un caz real, foarte mult mediatizat de presa vremii accidentul aviatic din munții Apuseni Utilizând cu pricepere ficțiunea, autorul a corelat cazul respectiv cu alte două-trei întâmplări reale (nu chiar atât de cunoscute ca prima); cititorii vor să descopere despre ce evenimente a fost vorba și cine sunt eroii reali care se ascund în spatele personajelor nuvelei. A doua nuvelă, care cuprinde mai multe drame personale, legate între ele cu ingeniozitate, este inspirată, de asemenea, din fapte reale și, fără să devoalăm prea multe, deși sunt pline de dramatism (chiar tragism) ambele au, parțial, și un „**HAPPY-END**”.

Maria POIANĂ
Viață trecătoare

Toate trec... Ca spuma mării.
 Vieți, regate, constelații.
 Se perindă peste veacuri,
 Visuri, nații peste nații...
 Urma lor în palma vremii
 E doar pulbere în vânt.
 Puf firav de pădăie
 Ne e viața pe pământ.
 Sclavi trăgând ca la galera
 Pe o mare-nvolburată.
 Biciuți de valul vieții,
 Sângeră secunda toată.
 Nu că-i valul vârf de lance
 Ce străpunge trupul tău.
 Ci că-n prea-mărita-ți viață
 Nu e loc de Dumnezeu.
 Cu sulimeniri de vorbe
 Fade în meșteșugire,
 Crezi că scoți din smoala Gheenei
 Raze de Dumnezeire.
 Din arhivele minciunii,
 Scoți sonate care dor.
 Glasul melodiei sale
 E chimval zăngănitor.
 Fă altar sfințit din suflet,
 Când vorbești de Dumnezeu:
 Cerul și pământu' or trece.
 Dar nu și cuvântul Său.


Valeriu MUREȘAN
Risipiri

Iată, universul îmi limitează,
 Fiecare zi ce o mai petrec,
 Mă lasă, poate cu conștiința trează,
 Până-n clipa în care am să plec.

E lupta mea și-i pentru mine,
 Am vagi speranțe că voi câștiga,
 Întind un braț, gândindu-mă la Tine,
 Când nu mai am de cine mă ruga.

M-am risipit în acțiuni și verbe,
 Am irosit din toate câte-un pic,
 S-au dus demult pornirile imberbe
 Și ce-a rămas e un nimic.

În mine risipirile fac rană,
 Regretele târzii îmi dau târcoale,
 Mai sper, când lumea se destramă,
 Să vin supus chemării tale!

**Mircea Dorin
ISTRATE**
**Trăim de-acum
în altă lume**

Împovărat de mari nevoi,
 De griji, de anii duși în spate,
 De mersul lumii spre n-apoi,
 De câte astăzi nu mai poate,

Sihastrul nostru, răbdător,
 De-atâta pusnicit departe,
 A coborât la muritori
 Să spuie lumii ce li-s date.

S-au strâns mulțimii ca să-i asculte
 Învățătura-i înțeleaptă
 Și din îndemnuri să se-nfrupte,
 Ca să le pun-apoi în faptă.

*

Așa s-a întâmplat 'nainte
 Cu marii noștri eremiți,
 Erau îndreptători de minte,
 Curați în toate și smeriți.

Trăind cu sfânta rugăciune,
 De toate celea-nnevoiți,
 S-au însfințit cu-nțelepciune
 Să întărească-a noastre minți.

**

Azi, nu mai sunt acei sihaștri
 Să nevoiască pentru noi,
 Să lumineze precum aștrii,
 Întunecimile din noi.

De-aceea suntem tot mai răi,
 Tot mai avari, mai păcătoși,
 Avari, tâlhari, ateți, călăi
 Și de putere prea setoși.

Nu mi-s mai ei să ne îndrepte
 Purtarea care ni-i greșită,
 Cu-a lor cuvinte înțelepte,
 Și viața-n Domnul arvunită.

S-au lepădat de noi sihaștri
 Și cerul încă ne-a uitat,
 N-au sfânt în ei toți popii noștri,
 Iar noi păcatului ne-am dat.

Sihaștri fi-vor amintire
 Ce-o vom uita-o în curând,
 Cu ei avut-am ocrotire
 Nevolniciilor din gând.

Ce-o fi cu noi? Nu pot a spune
 Și nici nu știu cum s-o sfârși,
 Trăim de-acum în altă lume
 Și-n asta bine nu ne-o fi.

**Nicoleta Drăgan
BUCȘĂ**
Călătorie fără bilet

În lustrageria conștiinței
 prin labirintice visuri
 mă cufund
 într-o călătorie
 dus-întors.
 Mă caut pe mine
 printre inimi seculare
 lustruite de tălpi rotunde
 precum mărul
 cu obrajii rumeni
 din copacul de aur,
 pe care îl mâncasem
 pe-o muchie de Lună.
 Deschid capsula timpului
 cămașa de lut o despoi
 cortina cosmică se înalță
 în cerescul abis
 doar licuriciul zbate din elitre
 iar eu nici nu știu ce caut
 pe mine cea de azi
 sau poate de ieri
 iluminarea palidă a vidului
 exilarea muzei într-un concentric
 poem
 Privesc înlăuntru
 ochii inimii măsoară ceasornicul
 clipele se strecoară șerpuit
 în drumul de sub mine
 cineva îmi face un semn
 peste fruntea mea plouă,
 plouă cu păsări
 și cântec șiroind
 din harfe de cer.
 Șuvițe de așchii boreale
 îmi mângâie pleoapele
 caut clipa divină a Facerii
 înveșnicită în geneza inimii
 mai am vreme pentru o rugă
 și un monolog cu Sinele meu.
 În căușul palmei doarme un înger
 mă întorc cu fața către Soare
 întunericul se topește
 spală-mi obrazul
 ploaie înaltă pe rug
 să sorb din nou lumina
 din fântâna Ta, Doamne.

*

Cât de însetată eram
 nu știam, nu știam
 suflet desculț
 înfipt în deșert
 pribegeam
 pribegeam.



În volumul *Inscripții pe suflet* (Editura U.Z.P., București, 2021), Constantin Stroe etalează versuri care fac din celebrarea iubirii o profesiune de credință, cu toate estetizările ce pot interveni în acest proces adulterioriu. Întreaga natură participă la profunzimea trăirilor poetului, pe parcurs ivindu-se inedite sinestezii. De aici decurg afirmații cu nimb apoteotic: *Nu voi putea/ Muri vreodată./ Neubind...* Tandru, sunt invocate esențe și atingeri pure, edificări cu potențial fluid. Sărutarea aduce cu ea semnele unei necuprinderi luminate. Eternizarea trăirilor ar putea fi unul din scopurile majore ale prezentelor versuri încărcate de pasiune. Aici, mirările comportă nebănuite oglindiri.

Constantin Stroe atrage atenția și asupra unor geometrizări sufletești dezmiardând valurile mării. În asemenea condiții privilegiate, războaiele și furtunile exterioare devin insignifiante. Solitudinea este exclusă din alcătuirea poeziilor. Incandescența pasiunii se impune acut, ceea ce nu exclude momentele inefabile: *O putere nevăzută/ Se apropie de mine./ Mă dezmiardă, mă sărută/ Și cuvinte dulci îmi spune...// Din a primăverii ceață,/ Când apare, când dispare/ Mă mângâie, mă răsfață/ Cu o blândă tremurare...// Din atâta desfătare/ Copleșit de fericire,/ Muza mea din nou dispare,/ Parcă a fost... închipuire!*

Octavian MIHALCEA COPLEȘIRI TANDRE

Devoțiunea este atitudinea primordială a lui Constantin Stroe. Pe parcursul cărții intervin și inevitabile îndoieli, atât de caracteristice naturii umane. Totuși, speranțele nu sunt spulberate, înscrise perpetuu în paradigma visului. Parfumuri adorate se profilează printre versuri. Renașterea se conjugă cu zborurile tandre, fioruri greu de uitat. Asistăm la un ritm alert al mărturisirilor, istoria neamului împreună cu datinile acestuia impresionându-ne de fiecare dată. Figura lui Constantin Brâncuși este paradigmatică: *Ai cioplit în piatră seacă/ Zbor de aripi spre viitor:/ O Coloană care urcă.../ Neamul în rang nemuritor!// Și pe stâlpii vechii Porți/ Doi sori mari ce strălucesc/ Luminând cerul pe bolți,/ Pe pământul românesc!// Lângă Jiul ce șoptește/ Stau la Masă în tăcere.../ Cu Brâncuși ce-și amintește/ De Hobița, cu durere!*

Respectul pentru înaintași nu poate trezi decât admirație. Din cartea de versuri a lui Constantin Stroe se desprinde o nedisimulată bucurie a faptului de a fi. E împăcarea cu cele ce sunt. Viziunea oceanului înspumată se dorește a fi salvatoare, atunci când dorurile copleșesc. Porțile vieții se confundă cu cele ale poeziei. Figura mamei apare în memorie odată cu sărutul stelelor. Toate apropierea de ființa maternă înalță cota sensibilă a volumului *Inscripții pe suflet*. Amintirile ard într-un ritm extrem de intens.

Astfel, din lumină se desprind aserțiuni lirice desprinse parcă din neștirbita enigmă: *În ultima călătorie/ Doar liniștea va fi iertare,/ Cu visele în broderie,/ Pe lungă vieții așteptare.// Fereastra-și va deschide cerul/ Și îngeri ne-or întâmpina;/ Lăsa-vom pe pământ misterul/ De a muri și-a învia.*

Florina CALAFETEANU ÎNTRU REALITATE ȘI POVESTE

Prolificul scriitor și ziarist Al. Florin Țene continuă seria romanelor „între realitate și poveste” despre scriitori. După apariția romanelor despre **Gib I. Mihăescu, Macedonski, Minulescu, Radu Gyr, Traian Dorz, Valeriu Gafencu**, acum a apărut, în aceeași serie, romanul despre **Vasile Militaru**. Încă, de la început autorul specifică pe prima pagină: „Această carte se dedică tuturor scriitorilor care nu au pactizat cu regimul comunist-criminal” (Autorul)

Cartea, apărută la Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2022, are o prefață semnată de istoricul literar dr. Ionuț Țene care esențializează în câteva pagini viața și poezia lui Vasile Militaru, subliniind printre altele: „Poetul nu a făcut în viață compromisuri. Vasile Militaru a refuzat teroarea preajmei ideologice și a imanentului. Viața și-a trăit-o axiologic, pe valori creștine autentice și general umane: adevărul, dreptatea, binele, smerenia, libertatea și iubirea. În realitate, Vasile Militaru a făcut parte doar din partidul libertății din care fac parte doar scriitorii autentici. Poetul a spus la un moment dat că: „Dacă am pierdut averi și ranguri, dar nu am pierdut credința în Dumnezeu, nu am pierdut nimic”. În închisoare a fost torturat și umilit de către securiști.”

În postfața semnată de scriitoarea Galina Martea se spune: „Cu o carieră de amploare în arta scrisului și nu numai, adunând în palmares peste 85 de cărți editate și sute de articole în domeniul literaturii, sociologiei, istoriei etc., Al. Florin Țene (prozator, poet, eseist, critic literar și de artă, publicist, editor, membru al UZPR și al Academiei Româno-Americane de Științe și Arte din SUA, cât și altor uniuni de creație literară, deținător al multiplelor premii de valoare națională și internațională, fondatorul revistelor *Agora Literară*, *Regatul Cuvintelor*, *Constelații diamantine*, *Scurt circuit oltean*, altele) există în astăzi viață cu misiunea sacră de a produce lucruri nobile, de a pune în lumină opere literare de mare pondere, prin intermediul acestora abordând diverse genuri literare precum poezie, proză, eseu, roman, analiză literară.”

Pe lângă activitatea de scriitor, Domnia sa este un admirabil activist și manager cultural, în timp afirmându-se cu mult succes în calitate de fondator al diverselor cenacluri și reviste literare; iar pentru a încuraja și mai intens activitatea scriitoricească din țară și Diasporă domnul Țene înființează în anul 2006 Asociația profesională Liga Scriitorilor Români, fiind și Președinte al acestui forum cultural. Deci, cu siguranță, se poate spune că Al. Florin Țene este un veritabil susținător al valorilor culturale românești și un promotor insistent în fructificarea vieții spiritual-umane. Acțiunea romanului ilustrează perioada în care societatea română, scriitorul român s-a aflat sub un zbucium emoțional-moral, sub o grea încercare de a face față lucrurilor împotriva unui regim politic care împiedica mersul decent al existenței pentru o mare parte din populație, și anume pentru acea care nu colabora cu sistemul comunist. Între aceste ipostaze Al. Florin Țene plasmuește o imagine literară ce se bazează pe fapte și acțiuni reale, subiectele redând o meditație adâncă la tema suferinței umane.

Așadar, talentatului și neobositului scriitor Al. Florin Țene îi reușește de minune să pună în lumină opere literare de mare valoare, atât pentru cultura și literatura română, cât și pentru propriile realizări și necesități spirituale.

Mariana POPA

Ambasadorii copilăriei

Încrustate în suflet sunt cuvintele-mi
din versuri.

Mă credeți?

Din suflet înflorește poezia
de când copil eram într-o țară
a copilăriei cu un cuib de îngeri.

Din cer izbucnește Lumina,
alungă întunericul.
Din ochiul pădurii sorbeam
lacrimile verzi ale naturii, zvon de izvoare
ascultam în desișul pădurii,
vântul de seară rendez-vous
îmi cerea,
văzduhul, liniște îmi puna în propriul gând.

Pe atunci visele galopau
în dimineața vieții mele.
Acum?
Incantații răscolitoare,
trupu-mi cotropesc.
Dar, gânduri de neuitare acum primesc
de la grădina mea din munți.

Mă-ntorc în timp,
ambasadorii tinereții sosesc
odată cu poezia.

Poeme de Calistrat ROBU

Mă retrag

Mă retrag iubire
te sun în zori
cu ciripit de vrăbii
în geam printre crengi de sălcii
să-ți pun în pletele căzute
flori de inimă pierdută
doar visul să-l păstrezi în pleoapă
să cadă lin pe raza pură
a Soarelui ce în geam mijeste
mă retrag în visul cel căzut
și poate mă vei visa și tu peste noapte...

Curg stelele

Curg stelele lumilor în ochii tăi
sclipiri de mister rup barierele terestre
trec culorile pure în tonuri nebănuite
privesc în ei nemurirea pusă în vise
mă înec în lumina lor și caut
sclipirea divină care pulsează
stelele toate sclipesc a dor
ceruri dorite în sclipiri de nopți vrăjite
trăiesc doar în divina lumină a ochilor tăi.

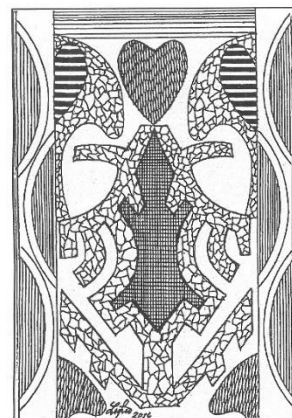
**Poeme de Margareta Mariana
SAIMAC**

Ermetism

Haloul lunii mă purta cu gândul
spre gnostici peregrini pe apa vremii,
himerice idei vin idolatru
peste obtuze căi ascunse nouă.
Cariatide aprinse-n rugul serii
un euforic gând azvârl în noapte,
în anamneză entropia poartă
doar scalpuri din hazard.
Concepte se-nfiripă din cenușă
iar isihia ne cuprinde-n valuri,
pe Pontul Euxin plutesc trireme
ce duc cu ele lâna cea de aur.
În empireu se contrazic și zeii
și pământeni pentru ei sunt flori,
pe euclaz sculpez doar o vocală
ce va rămâne doar în mintea noastră.

Eternul

Eternul prins în clipă,
și clipa trecătoare
e-atot stăpânitor, o,
și între cer și mare.
Cât aisbergul uitării
e-adânca neștiință,
sărutul gust al genei
și pâinea de-o ființă.

**Colți de oțel**

Lupii amintirii cu colți de oțel
sfășiau negura de pe munți
și dădeau cale liberă la izbucuri.
Într-un târziu, a venit înspre mine
păianjenul uriaș al nopții de opal
care m-a întrețesut în pânza-i.
Dar spre dimineață, mi-am dat seama
că totul n-a fost decât o trecere
prin timpul infinit, fără de întoarcere.

Ideea

Din Univers Ideea se-nfiripă,
„mai întâi a fost cuvântul.”
Ideea nor se face adumbrind
Pământul însetat,
din nor plouă cu vocale și consoane,
iar silabele disparte
sunt grindina Adevărului.

Cele mai recente creații ale poetului Mihai Valentin Gheorghiu, „**Când rozele băteau în geam**” și „**Ninge-n zare un bunic**”, ambele apărute la editura Fast Editing, București, 2021, evidențiază pe lângă prolificitate în rondel, o neostoită trudă în atingerea unor performanțe durabile în realizarea acestuia.

Atât de pasionat a devenit în promovarea acestei specii aparte, încât mă alătur și eu editorului Dna Eugenia Duță și constat că... „probabil dumnealui gândește permanent în rondel!?”

Recentele volume poartă aceeași amprentă a nostalgicului, voal fulgurent al trecerii prin anotimpurile vieții, marcat de pulsuniile ardente ale tinereții, de visele adolescentului, de trăirile părintelui ajuns de acum la 70 de ani.

Liviu ZANFIRESCU

LUMINĂ ȘI CÂNTEC DE ETERNITATE

„**Perechea de cărți-gemene**”, cum le numește însuși autorul, „complementare prin conținut și esență” s-a cuibărit „într-un colț de taină al său”, anotimp după anotimp, rodind belșug nostalgic în toamnă (mai ales).

Aparent tipicar (dar în sens pozitiv), mărturisește că „memoria și-a direcționat-o asupra muntelui, pădurii, copacului, izvorului, ploii”, bazată pe un feeling de reciprocitate.

Titlurile volumelor, după cum ușor se poate observa, ar putea fi considerate, oarecum, poezii într-un vers.

Ceea ce surprinde și în același timp cerește lectorul este tocmai acea scânteie lirică, de trăire autentică (mereu aceeași și totuși alta), de-a lungul **Anotimpurilor vieții**, preocuparea până la obsesie de a nu repeta, de a scrie „altfel și altceva” sub aura inspirației și construcției rondelului, chiar dacă, într-un fel, tema a rămas aceeași.

Căutarea unor construcții/formule poetice noi, concomitent cu întrebuintarea celor mai expresive cuvinte din DEX, au reprezentat, înclin să

cred, **Axul trudei** lui M.V. GHEORGHIU, unul din principiile călăuzitoare în dăltuirea și șlefuirea rondelurilor sale, pe drept cuvânt măiestrite cu migală și emoție; într-un fel cum ar zice **Poetul** „repetabila povară” evadată în bucuria descoperirii creației.

„Scânteii” din reflecțiile sale par să se păstreze vii într-un ierbar intim, memorabil cu un auriu clinchet de sănătate.

Rondelul se simte a fi sfințit ca o icoană în trăirile poetului, în nostalgia fără de sfârșit în care vibrează, totuși, mugurii **Învierii**.

Și așa poate fi imaginată traiectoria **Tim-pului** din vremea „când rozele băteau în geam” până la lacrima metaforei „ninge-n zare un bunic”.

Paradoxal, citind creațiile menționate, nu rămâi blocat în tristețe ci, atras de vraja nostalgiei retrăiești clipe asemănătoare ce rodesc în ungherele intime, bucurii nemărginite.

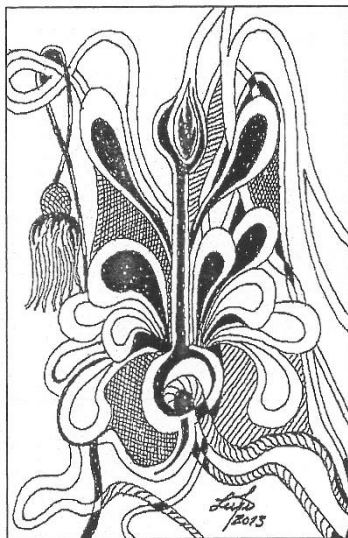
Devenit un adevărat practicant al „terapii prin scris”, prin cele două volume, autorul transmite cititorului un impuls, o provocare ca la rândul-i să-și asmută amintirile, gândurile, spre a se risipi în lumina și muzica lor, spre nașterea unor noi imagini prin utilizarea neologismelor.

Datorită exercițiului îndelungat, aprofundat, se poate distinge evolutivă o anume filozofie personală, bazată pe meșteșugul/ arta construcției lirice. Așa se face că M.V. Gheorghiu se dovedește a fi un iscusit peisagist ce ne dezvăluie culmile impresionante ale realului care pulsează veșnicii.

O anumită gingășie fragedă trece ca o adiere prin „pletele” rondelului transmițând lectorului un fel de „tinerețe fără bătrânețe”. Și ce poate fi mai benefic știind că ea se naște perpetuu... din nostalgie...

M.V. Gheorghiu mânuiește armonios personificarea, ca element fundamental al existenței, al vieții naturale.

Rondelul său colindă prin anotimpuri, pare uneori o joacă de copil răsfățat de razele soarelui, de roua/ bruma dimineților, de memoria anotimpurilor, a pădurii, copacului, ploii, a cafelei, până la „Amurg sentimental”, de lumina și cântecul eternității...

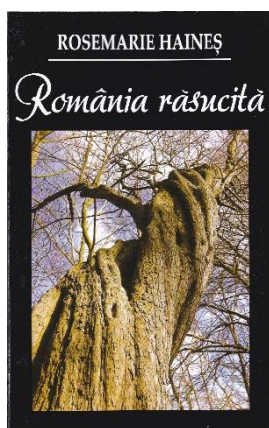


Radu VIDA DE IZNOAVĂ. ȘI DE LA CAPĂT

„România răsucită” (Editura UZPR, 2022) – o carte despre „...dezbinare, dezinformare, slăbire fizică și mentală”, și nu numai, așa adăuga eu. Pentru că Rosemarie Haineș ne propune o privire de viziune complexă asupra lumii în care trăim, o lume în care comunicarea manipuloare a ajuns la subtilități științifice, ajutând la decodificarea tipologiilor sociale de degradare a vieții celor mulți. Firul roșu al cărții l-am descoperit în schimbarea perspectivei de la gândirea socială, la comunicarea socială și clivajele între paradigma diversificată, folosită în societățile tradiționale, industriale și informaționale. Un drum cu o dinamică sinuoasă ce duce, inevitabil, de la iluzia libertății la dezagregare socială. În traducere liberă: sărăcie materială și spirituală, deopotrivă.

Este un discurs întins pe mai mulți ani, o observare a ceea ce elitele globalizării opintesc în a implementa în toate colțurile lumii: inegalitățile sociale pe diversele interfețe, bazate pe realități sau utopii. Toate însă cu intenții dominatoare.

„...Am publicat aceste articole-eseu... pentru că am considerat totdeauna că misiunea unui jurnalist este de a semnala derapajele cu care se confruntă societatea și că meseria, în sine, de jurnalist este



vitală pentru starea de sănătate a unui sistem social” – spune Rosemarie Haineș. Dar profesorul universitar ordonează materialul ca pe un act impersonal al creației, gest cultural de mare profunzime, în care se disting metodele reconstrucției oferite de eseurile lui Paul Valery.

Cartea vorbește și de o înfricoșătoare perspectivă: „Poți să-i păcălești uneori pe toți și poți să-i păcălești mereu pe unii, dar nu poți să-i păcălești mereu pe toți”. Acesta este principiul democrației, formulat cândva de Abraham Lincoln. Numai că astăzi, democrație a rămas undeva în urmă, fără să poată face față provocărilor din lumea contemporană, se spune în „Sfârșitul democrației”. Cu intenția de a completa, „Postdemocrația” cu ideea că: „Esența războiului constă în distrugere, nu neapărat în vieți omenești, ci de produsele muncii omului. Războiul este o modalitate de a zdrobi în bucăți, de a arunca în stratosferă sau de a scufund în adâncurile oceanelor acele produse care ar putea fi, altminteri, folosite pentru a dăruți maselor prea mult conform și, în ultimă instanță, prea multă inteligență. Chiar atunci când armele destinate războiului nu sunt distruse, simpla lor producere rămâne o modalitate convenabilă de a cheltui forța de muncă fără a fabrica nimic ce s-ar putea consuma”

Înspăimântătoare lume!

Citiți și veți descoperii valențe la care nici că v-ați gândit vreodată!

Iulia Anamaria Ghidiu este la al doilea volum de poezie. Și a primit girul selectării în mai multe antologii. „Anotimpul de mijloc” (Editura Colorama, Cluj-Napoca, 2022) vine să confirme un talent autentic, retrăind sonoritățile de pe dalele copilăriei încercănate și tulburătoare.

Filosofia viersurilor este spontană și practică, argumentând cu alb nevoia de noapte înstelată. Și nu este de mirare că poeta găsește echilibrul anotimpurilor existenței în „vara eternă” slăvită de Albert Camus: „de la vest la est durerea oamenilor/ s-a împărțit în cochilii de melc/ ușor de purtat în spinare/ s-a transformat într-o fecioară cu obraji sidefii/ pe care lucrătorii câmpului hipnotizați/ de floarea-soarelui în spirală/ o păzeau sub legământ/ să nu o piardă și odată cu ea/ începutul” (proporția ideală, p. 31). Anii dintâi sunt încă aici, dar anotimpul de mijloc stabilește regulile pentru orizonturile adolescenței: „în noaptea străină/ copilul/ așteaptă/ să-și așeze coroana/ pe durerile lumii” (copilul, p. 36).



Radu VIDA SĂ DEZMIERZI FILIGANUL CLIPEI

Tineretea rămâne, e un decor egal, vast și tonic, totodată: „primăvara încolțind/ își odihnește/ duhul în lumină/ solul din mintea mea/ bătătorit bine/ e gata să absoarbă/ descompunerea lunilor” (semne, p. 37). În anotimpul de mijloc se întâmplă ca singurătatea să capete accente tragice. Doar ca giubea înmiresmată pentru experiențe viitoare:

„iubirea mea s-a transformat în stâncă/ se uită din când în când/ la valurile care vor să-i înece/ cântecul/ le privește ca un marinăr resemnat/ care și-a ispășit pedeapsa/ uciderii albatrosului” (Lorelei, p. 61).

Și astfel vrerea deschide ochii largi spre minunile lumii. Iar freamătul viitoarelor viersuri filigranate – suntem siguri – vor sta mărturie pentru adăparea nenumărate primăveri de altădată.

Cucerit de ideea scrierii unor biografii romanțate, Al. Fl. Țene este scriitorul care vine să îmbogățească spectrul literaturii autohtone cu această specie literară, remarcându-se prin romanele sale despre **Gib I. Mihăescu, Alexandru Macedonski, Radu Gyr, Traian Dorz și Vasile Militaru**, a căror viață este pusă de autor „între realitate și poveste”. Cel de-al cincilea roman intitulat „*În poeziile mele nu va rima poporul cu tractorul*”, apărut la Editura Napoca Star, 2022, se referă la viața poetului Vasile Militaru, autorul celebrului poem „**A venit aseară mama**”, despre care s-a crezut multă vreme că aparține lui George Coșbuc. Este o carte impresionantă în care sunt așezate în ordine cronologică datele biografice ale poetului, este urmărită evoluția vieții acestuia, îmbinând armonios realitatea cu ficțiunea. Vasile Militaru s-a născut la 19 septembrie 1885 în comuna Dobreni- Câmpurelu, județul Ilfov, din părinții Ghiță și Tinca, țărani plugari foarte săraci, cu șase copii puși la muncă de la cea mai fragedă vârstă. Destinul lui Vasile este unul aparte față de cel al fraților săi. De timpuriu este stăpânit de dorința de a studia și de a se afirma pe plan literar. La numai 15 ani publică primele sale versuri în revista „Literatura și arta română”. Nevoit să-și câștige singur existența și dornic să cunoască lumea care îl înconjoară, trece printr-o experiență plină de încercările vieții; ucenic la tipografia „Thiel și Wiess 2”, funcționar comercial în București, vânzător ambulant de fructe și legume pe străzile Brăilei, apoi, copist la Ministerul Lucrărilor Publice și redactor la ziarul „Universul”. Chiar dacă greutățile și neajunsurile l-au copleșit, poezia i-a fost tovarăș de viață prin care și-a exprimat răbufnirile sale sufletești. Talentul îi este recunoscut de către elitele culturale ale epocii, între care Barbu Ștefănescu Delavrancea, Alexandru Vlahuță și Duiliu Zamfirescu”, personalități care îi vor deschide drumul năzuinței sale spre literatură, devenind membru al Societății Scriitorilor, îi vor înlesni colaborările la cele mai prestigioase publicații din țară și treptat, să-și vadă opera poetică tipărită.

Scrie poezie religioasă (Divina zidire, lucrare ce reprezintă Biblia versificată), poezie patriotică (Temelie de veac nou) și se remarcă prin câteva volume de fabule care îi atestă adevărata vocație de moralist. Pentru cele 23 de titluri de carte și alte multe lucrări care n-au văzut lumina tiparului, Vasile Militaru a trebuit să plătească tributul său de suferință, fiind arestat și condamnat la 32 ani de închisoare, pe motiv că a refuzat să-și folosească talentul literar în slujba comunismului și a fost considerat un dușman al poporului. Cea mai dură acuzație a fost pusă pe seama apropierii poetului de

legionari, cărora le dedică câteva poezii semnate cu pseudonimul Radu Barda (Purtătorii torței, sau Bucură-te țară), pe care le publică în volumul „Temelie de veac nou”). Se stinge din viață la 8 iulie 1959 în închisoarea din Ocnele Mari, în vârstă de 74 de ani, lăsând în urma lui o operă încărcată de mesaje patriotice, de simboluri religioase, de îndemnuri și chemări la luptă pentru dreptate și libertate.



Mircea DAROȘI

VIAȚA CA O POVESTE

Meritul cărții constă în faptul că autorul reușește să creeze atmosfera plină de evenimente în care a trăit și creat poetul. El nu își propune să facă o analiză critică a operei lui Vasile Militaru, dar folosește creația lui pentru a ilustra frământările sale interioare. Radiografiază tot ceea ce consideră că este demn să-i reabiliteze imaginea mai puțin agreată de unii și alții. Ceea ce face Al. Fl. Țene este un adevărat bildungsroman. Pe scheletul real al vieții lui a grefat elemente de poveste perfect funcționale cu personalitatea acestuia, a pus informații despre care nu am avut cunoștință până acum. Autorul nu apelează la stilul academic, ci face uz de talentul său literar de excepție, care îi înobilează întreaga operă. Găsim în conținutul romanului toate etapele formării intelectuale a poetului, începând din anii copilăriei și până în apogeul împlinirilor sale. Descrierea satului natal, a mediului urban la care a râvnit atât de mult, evocarea evenimentelor istorice și culturale, care abundă în subsolul cărții, sunt elemente care completează în mod strălucit conținutul romanului. Autorul se oprește și asupra unui moment fericit din viața poetului, căsătoria lui cu actrița Ecaterina Bărbulescu, care i-a fost un adevărat sprijin sufleteș în toate împrejurările. Poetul devine personajul propriei sale povești de viață, eroul care întruchipează adevăratele virtuți umane. Ceea ce dă o valoare inconfundabilă acestei opere este expresivitatea limbajului popular folosit, autenticitatea lui, mai ales în evocarea mediului rural.

Portretul lui Vasile Militaru, meșteșugit realizat, cuprinde trăsături umane, atât de bine conturate încât dau impresia că autorul l-ar fi cunoscut personal. Iată un roman deosebit de plăcut și atractiv, construit pe suportul energiei și sensibilității scriitorului clujean, Al. Florin Țene, o veritabilă voce scriitoricească, tot mai mult auzită și răspândită în lumea literaturii contemporane.

Ioan FLORIAN

Plouă

Plouă mărunț, plouă zi și noapte,
 Zgribulite păsări se ascund oriunde
 Plouă tristeți peste noi, peste șoapte
 Soarele-i ascuns, dar nu știm unde.

Plouă peste gânduri și le atrofiază
 Plouă peste inimi sădind îndoială
 Speranța se luptă să rămână trează
 Aleargă prin ploaie, dezbrăcată, goală.

În lumea noastră atât de schimbată
 Și anotimpurile au intrat în declin,
 Primăvara parcă a fost arestată.
 Doar ea ar putea să ne-aducă preaplin.

Marea tăcere

Lebăda alunecă pe lacul albastru
 Își duce puii pe valul ce-i saltă,
 Deasupra plutește, acum, blândul astru
 Ce-o mână să-nnopteze în iarba înaltă

Și-a încheiat drumul pe apă, mândra regină
 Sporind iar liniștea lumii,
 Ea nu poate să creadă că există vină
 Dar și-ascunde puii de razele lunii.

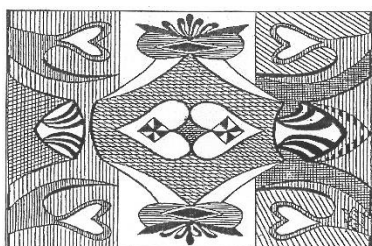
Și-ascunde și gândul în marea tăcere,
 Ascultă doar valul care lovește în mal
 Pentru ea, oare, există durere,
 Sau numai iubirea de tainicul val?

Te chem

Să vii, iubito, au înflorit salcâmi
 Petale cu aripi de înger mă-mpresoară
 E timpul să plătim tribut iubirii
 Să fim doar noi ca-ntâia oară.

Și din petale am să-ți fac un pat,
 Peste noi florile albe să ningă,
 Trăind iubirea noastră fără de păcat.
 Doar vântul cald în liniște să plângă.

Să vii chiar azi, că timpul ni-e dușman
 Și poate nu va fi un altul mâine,
 Altfel iubirea mea va fi în van
 Și în uitare-am să te duc cu mine.



Artion ACULOV

Eres

Din cadavru a rămas un ecou,
 Din ură a rămas un regret.
 Mi-e făptura un moale cavou,
 Iar nebunul se crede poet...

Din iubire a rămas o scrisoare,
 Din nimb – un cerc consternat.
 Un contur din raze de Soare
 În noapte se lasă purtat...

Din „nesfârșit” a rămas un cuvânt,
 Din descendent – un străbun,
 Pământul s-a-ntors în pământ,
 Iar poetul se crede nebun...

Străin de muză

Tace liniștea liniștii, tace
 Și strecoară gânduri
 În odăjdii sărace...

Urlă liniștea liniștii, urlă,
 Sugrumând chezașii
 Lăstate în urmă.

Geme liniștea liniștii, geme,
 Sub sfinte icoane
 Și idioate poeme.

Și geme, și urlă și tace...
 Străin sunt de muză,
 De somn și de pace...

Plânge liniștea liniștii, plânge,
 ‘Colo-n depărtare,
 Cu lacrimi de sânge.

Agape

Adâncul albastru se stinge-n durere.
 Două roze se-apeacă spre gear.
 N-am niciun vis, dorințe nu am...
 Și e noapte, și-i somn și-i tăcere...

Multe gânduri se ascund sub pleoape.
 Un lanț de cuvinte se rupe din piept.
 Nici nu mă rog și nici nu aștept...
 „Ești Eros, ori poate – Agape?...”

S-au luminat străzile toate –
 Felinarele-n aur le-au învelit.
 Un ghemotoc de minuni s-a fosit...
 Și-i tăcere, și-i somn și e noapte...

E-un cer fără stele, atât de aproape.
 Privindu-l, o roză, s-a încruntat.
 Și-un ghemotoc de minuni a oftat...
 „Ești Eros? Ori poate – Agape...”

Viorica POPESCU

EL – EMIN

Convertind gândurile
 în păsări luminoase
 care știu să se hrănească
 din universalitate
 știu să bea lună
 și să se legene
 în pânza mereu vie
 a apei incomensurate
 a mișcării lumii
 cuantificate,

EL a sădit eternitatea
 cu șoaptele dragostei
 ce fac stelele
 să coboare
 în tâmpole mirate.

cu el începe lumea
 credinței noastre
 de mai bine,
 cu el se urcă munții.



Din **Copacul-Pururi** tânăr
 în verdele vieții,
 eterne-frunzele sale
 vor suna din corn

în răsărit vestind
 că-i locul lui
 de DOMN.

Din noianul zestrei sale
 de cultură și dragoste
 de neam
 se desprinde neîncetat
 un Zeu,

Încununat cu nimb
 de raze
 și de Flori-Albastre.

Încins de râul
 presărat cu nuferi
 În mireasma
 florilor de tei
 și-n cânt
 molcom de ape,

foșnetul frunzelor lui,
 sub pas ușor de cerb
 și-n Doina
 vântului de seară,

eternizate toate-n nimbul
 stelelor
 ce scapără în cale,
 sunt **Colindul** nostru...

Gavril MOISA UMBRA AMINTIRILOR

În zilele nedefinite atmosferice și brambureală pandemică, am citit cu multă plăcere o carte de eseuri, a scriitorului Mihai Sălcuțan, intitulată „*Umbra codrilor de altădată*”, apărută la Editura Editgraph, Buzău în anul 2020, felicitându-mă la finalul lecturii pentru alegerea inspirată pe care am avut-o.

O carte vie și proaspătă, ca un aer rece și curat de primăvară, care m-a revigorat, m-a înălțat și mi-a înnobilit sufletul, care m-a făcut parcă mai puternic, mai bun și mai mândru de mine și de țara mea, despre care autorul spune că: „*este la fel de importantă ca mama și religia în care am fost botezați, fără de care nu te poți defini*” Cât adevăr!

Umbra codrilor de altădată, dacă pentru unii este încă o realitate prezentă, pentru alții ea rămâne doar o metaforă, un vis frumos, sau o amintire trecută. Scriitorul Mihai Sălcuțan, avocat de profesie, este un condei cunoscut și consacrat în peisajul literar și cultural național și nu numai, atât prin opera domniei sale (poezie, epigramă, proză, publi-

cistică ș.a.) cât mai ales prin activitatea sa neobosită de manager-cultural, animator și organizator de festivaluri. Acesta este cunoscut și apreciat pentru verva sa umoristică, pentru talentul, harul său nativ și spiritul oratoric pe care-l are. Creația literară a cunoscutului scriitor buzoian a fost răsplătită în două rânduri cu Premiile anuale ale Ligii Scriitorilor Români.

Volumul este realizat într-o prezentare grafică de excepție „*marca Sălcuțan*” și cuprinde 12 eseuri, unul mai interesant decât altul. Acestea sunt o radiografie a realităților social-economice și politice, a unor procese și fenomene actuale din țară și din lume, dar și o pledoarie pentru tot ceea ce este valoare vie a culturii și istoriei noastre, pentru tot ceea ce trebuie să păstrăm, să stăpânim și să ne definim.

Pline de farmec și interes narativ sunt eseurile: Regele Măr; Țara de dincolo de cuvânt; Harta firelor de iarbă; Cinstire jertfei martirice; Criza morală; Virusul globalizării și universalitatea creștină ș.a., în care acesta, stăpân pe arta scrisului „*păstrându-și nervul și patosul publicistic*” (M. Cimpoi), își etalează stilul personal plăcut și atractiv, dovedindu-ne că este un condei complex, care se detașează și individual-

lizează nu numai prin formația sa juridică solidă, ci și prin imaginația și talentul său scriitoricesc prin ușurința cu care abordează diverse genuri literare. Nimic nu scapă ochiului său ager și vigilent, spiritului său de observație, profund și tăios.

Mihai Sălcuțan are un stil rafinat și manierat de narare, este un om care știe și prețuiește valoarea cuvântului, este conștient de puterea și efectele acestuia, este un maestru al lucrului riguros și bine făcut, care te surprinde mereu cu spontaneitatea și prospețimea scrisului său. El știe să fie mereu sobru, cu o ținută de clasă (chiar și în epigramă), care te provoacă și incită la o lectură de bun gust, fiind întotdeauna liber și descătușat de toate rigorile literare și stilistice pe care le stăpânește și mănuieste cu măiestrie.

Este o carte plină de viață în care indiferent unde te afli, aici, sau departe de țară, te face parcă și te îndeamnă să-ți mai cauți pașii prin *Umbra codrilor de altădată*, pentru că așa cum spune și Mihai Sălcuțan; ... *nimic nu s-a schimbat de pe vremea lui Cicero, care încă din antichitate a observat că „Pământul patriei e scump tuturor.”* Oare, am înțeles cu toții acest lucru? Carte frumoasă, cinstitei te-a scris!

De ce o carte cu poezii? Deoarece, de ani și ani, copiii li se citesc basme, povești, povestiri. Chiar le citim, axați pe narațiune. Se omite ca în lecturile micilor vârstare, poezia să fie oarecum nedreptățită, deși are un rol esențial în dezvoltarea memoriei copiilor. Este importantă călătoria celor mici în lumea versurilor. Astfel sunt antrenate simțurile, ceea ce permite dezvoltarea limbajului. Versurile oferă o stare de bine. Citirea acestora, printr-o intonație plăcută a adultului, îndrumă pe micii călători într-o lume imaginară, plină de emoții. Ceea ce permite ca cei mici să fie deprinși să asculte, să se concentreze pe firul conținutului, chiar dacă nu există narațiune și evenimente tipice acesteia, chiar dacă nu sunt personaje inedite.

Cartea cu poezii a colegei Mariana Cristina POPAN e precum copacul cu cele doisprezece ramuri unde, minunile înfăptuite sunt poeziile

sale, inspirate din universul copilăriei sale unde, fiecare anotimp cu propriile ramuri e marcat cu propriile caracteristici, prin sărbătorile ce-l fac un indicator de neuitat, prin imaginile sugestive. Prin farmecul și sensibilitatea autoarei, poeziile așternute pe paginile cărții ne readuc și ne duc trei sute șazeci și cinci/trei sute șazeci și șase de zile „pe urmele copilăriei”, perioade „trecute ale copilăriei”, de la „Povestea fulgului”, la „Spectacolul primăverii”, când adresăm o „Urare mămicii”. „Aprilie”, cu ale sale creștinești sărbători, continuă cu „Cireșele” care se coc. Vine „Întâia zi de vară” pe poteca ei, „La munte”, sau „La mare”. Astfel, ura! „Vacanța de vară” e cu noi! „Toamna și copilul” își dau mâna printre frunzele de altădată.

Toate aceste amintiri reprezintă simbioza poeziei educative „Sunt politicos”.

Adriana POP

ANOTIMPURILE COPILĂRIEI

În loc de încheiere, un gând pentru iubitorii poeziei pentru copii: știind că o „casă fără bibliotecă” e o casă fără pereți, această carte este o ocazie oportună pentru familiarizarea celor mici cu textele lirice. Noi, prin măiestria colegei noastre, retrăim cuvintele poetului Lucian Blaga: „Copilăria e inima tuturor vârstelor”.

Competența citirii conștiente, cu plăcere poate debuta prin acest volum, în totalitate dedicat fiecărui om, în amintirea propriei copilării.

...trece printr-o ecuație de drum cârpit. „Singurătatea poetului” e însăși toamna lui smulsă de pe cracă și pusă la vedere ca o sperietoare de aripi. Lumea se face și se desface ca niciodată, adormită, orbită, asurzită, muțită și uneori șchioapătă și ciungă. Lume de balast în care au rămas însă câteva credințe colosale.

Daniel Adrian MARIAN

De la zero la plus/minus infinit

Poetul Gelu Dragoș e asemenea unui erou de la Termopile care se încapățânează pun(ct)ând prețul vieții veșnice înaintea celui al clipei fumegânde. Astfel, crede și spune el de prin scorbura destinului, fără temeri doar adumbrat-gândit-încătușat în propriile-i visuri: „Întotdeauna meșterul Manole va rămâne cocoțat pe acoperiș/ își va frânge picioarele dar va rămâne mareașea...// Întotdeauna la trezecișinouă de ani fiecare dintre noi/ va muri odată cu voievodul cuvintelor Eminescu...// Întotdeauna rămân destul de multe stele pe cer când ne îndrăgostim/ ca să le privim și să le botezăm după vrerea noastră...// Întotdeauna un drum va duce spre un sfinx ocrotitor și rece/ ce ne va aminti cât de repede se scurge nisipul clepsidrei...// Întotdeauna va crește iarba peste umerii străbunilor noștri/ încât istoria va fi cartea de căpătâi a neamului meu...// Întotdeauna o să ne iubim mama părinții bunicii și frații/ iar viața o să ni se pară blândă și un vis ce dăinuie perpetuu...// Întotdeauna vom fi călători pe acest pământ în care și eu gelu/ o s-o caut cu disperare pe fata morgana și o să/ îngenunchez în fața ei/ Întotdeauna...”, (Constatare).

Sentimental profund străduindu-se să așeze valorile ca pe stele, stele de unicorni în fruntea unei epoci de deznădejde, poetul nu prididește însă a-și vărsa amarul. Echilibristica aceasta între extreme

pare să-l caracterizeze ca pe un exaltat care a învățat să fie și ipohondru, socialmente vorbind: „din barul lui buciuman n-ai nicio perspectivă,/ ne trezim uneori din perspectivă și constatăm/ că trec anotimpurile peste noi, se rup prietenii/ și călcătăm-n picioare e urma pașilor noștri./ ne ardem viața între nimicuri, prostii și minciuni/ și devenim ușor prizonierii propriei vieți;/ tinerețea se scurge și inima prinsă-n ștreang devine;/ ne trăim iubirile în sms-uri, pe facebook sau mess/ privim titlurile cărților pe internet dar uităm să învățăm povestea;/ participăm zilnic la lansări de cărți și nu de nave/ (acolo am avea șansa să evadăm pe mări și oceane)/ aici ne înscriem la cuvânt ca niște epigoni ce suntem/ iar apoi ne îmbătăm mai ceva ca-n birtul din colț;/ timpul risipit astfel nu-l putem lua înapoi –/ se duc toate-n van și dorințele noastre seacă/ doar lacrimile ne mai hrănesc zi și noapte;/ a sosit Vremea aceea și-o trăim din plin...” (Fără perspective).

Sfărâmare existențială, ca într-o vârstă de probă – neîmplinită, și totuși se găsesc suficiente resurse pentru un parcurs chiar dacă forțat (de împrejurări, de răutăți, de inerențe). Filtrul conștiinței scoate la iveală smaraldul: „Iubirea”: „singură/ deznădejdea doar îmi era/ vecină/ motiv de a pleca de-acasă/ cât mai departe// dacă mă mai iubești/ cătuși de cât/ ia-mi urma prin nămeții/ groși până la Cer// te voi pândi uneori/ să mă încredințez/ dacă mășăluiești/ vitejește/ pe cărările nebănuite// într-o zi cu miresme/ te vei convinge/ că pe întinderea/ câmpiei/ sunt doar eu/ lup singuratic”.

Etalând fațetele realității, fără a fi vreun propovăduitor al apocalipsei (de altfel nici nu e nevoie, avem suficiente dezastre încât dau pe dinafara veacului), Gelu Dragoș afișează cu finețe plenitudinea celor trăite dorite/nedorite, într-un flux seismografic care convinge asupra metamorfozelor în (in)stabilitatea universului, despre care am putea crede că ar fi chiar un organism viu (dacă nu mort din naștere).

Parcă ar fi un răzbunător al nedreptăților lumii, Gelu Dragoș.

Poeme de Gelu DRAGOȘ

Din dragoste

Când sângele nostru
Va fi înflorit
Pe buze străine
Lasă-mă să cad
Lângă nopțile lungi
Ca să te pot trezi
Cu o bătaie de inimă.



Zidul

dintr-un cuvânt în altul
îmi potolesc setea de tine
dintr-un sărut la altul
ne potolim setea dintre noi
iar atunci când nu mai am
cuvinte
le desenez pe pietre cubice
să sparg zidul dintre noi...

Echilibru

paharul nopții nu se revarsă
stă într-un echilibru precar
ca sufletul meu cu gândul la
tine...
Am învățat pe de rost
definiția echilibrului
seara înainte de culcare
anume
câtă lumină adaugă
întunericul zilei
și câtă întunecime
zorii
e și asta un fel
de a pierde vremea
câteodată...



Anotimpurile

Prin fața geamului meu
anotimpurile trec
în pas de voie
uneori la număr
alteori nu le țin seama

Ademenitoare
cum sunt ele
uneori chiar îmi bat
în fereastră discret
prieteneste
semn că se apropie vremea
să aleg unul
în care să-mi petrec
veșnicia...

Mihai TRAIȘTA

Trăim libertatea-n cazarme

Trăim libertatea-n cazarme
 împinși spre un biet suicid,
 când prietenii-și cumpără arme,
 iar frații, între ei seucid.

Ades dezertăm din cazarme,
 ca un biet personaj cabotin,
 trăim libertatea sub arme
 în acest veac, mai deloc filotin.

Trăim libertatea pe tancuri
 și cerul prin gratii privim,
 dar tot alergăm după ranguri
 și ades fără ele murim.

Trăim libertatea-n tranșee,
 dar tot alergăm după averi,
 trăim fericirea-n clișee
 cu umerii prinși sub poveri.

Trăim libertatea-n ospicii
 și traume purtăm la rever,
 cu toți devenim azi complicitii
 unui veac muribund, efemer.

Când prietenii-și cumpără arme,
 iar frații, între ei seucid,
 trăim libertatea-n cazarme
 împinși spre un biet suicid.

Ștefan MOLDOVAN

Corăbii negre, corăbii albe

Corăbii negre-au acostat mereu
 La țărmlul zbuțumatei mele vieți,
 Să scap de ele am trudit din greu,
 Nu am avut nici seri, nici dimineți.
 Stăteam pierdut pe mal, cu ochii-n zare,
 Privind spre larg, prin valuri înspumate,
 Vedeam doar vele negre-n depărtare
 Spre țărmlul meu plutind cu greutate.
 În clipele de-amar și de tristețe
 Când toate cele mi-erău împotrivă,
 Ca o corabie cu velele în zdrențe
 Pluteam și eu, cu viața în derivă.
 Dar n-am cedat și m-am luptat cu soarta
 Și-acum spre portul cu lumini în salbe
 Ce și-a lăsat spre larg deschisă poarta,
 Se-ndreaptă, în sfârșit, corăbii albe.

Simion Felix MARȚIAN

Sonet de aprilie

Spre cald hohotește pământul prin miei
 Și crângul își murmură dorul în triluri,
 Când jadul poienii se-aprinde-n beriluri
 Și mângâie ochii cu vii bănuței.

Cu soare-și scriu cucii veniți din exiluri
 Prefața aceleiași vechi epopei,
 Iar noaptea își pune-n cerdac brotăcei
 Să-i cânte pe strune de-argint vodeviluri.

Respiră miresme prin fiece por
 Creația-n care trezirea pulsează,
 Făcându-mi și mie un loc în decor.

Și, plin de frumos și de cald ca o oază,
 Lumină mai cer: O, Mărit Creator,
 Mă umple de Tine și fă-mă... amiază!

Sonet de mai

Și-a pus iar flori pe haină calendarul
 Și verde mult, ce bulucit adastă
 La poarta dinspre cald a zilei, vastă,
 Unde pe corzi de mai cântă bondarul.

Cu ochii sorb imaginea fantastă
 Și văd salcâmi înmiresmând florarul
 Când picură, ca un prinos, nectarul,
 Din floarea ce-și răsfrânge buza castă.

Mi-e cald și mi-e salcâm și mi-e subțire
 Simțind profund cum mă-ncolțește zborul
 Cu luna mai în dulce contopire.

Și cum din toate izbucnește corul,
 Din inima schimbată în psaltire
 Cânt cu zidirea, laud Ziditorul.

Sonetul primăverii furate

Scriau cu zbor pe cerul siniliu
 Cocorii cu aripi de pribegie,
 Dar azi, pe-albastra cerului hârtie,
 Doar avioane și rachete scriu.

Strivită de bocanci, în agonie,
 Brândușa-și frânge visul vioriu,
 Și-ntre șenile, ghiocelul, viu,
 Cu albul cast al păcii ne îmbie.

Ne doare-al lacrimilor greu șuvoi
 Ce-n suflete ne lasă doar ruine,
 Și nu mai vrem acest cumplit război.

Ascultă-ne când Te rugăm, Divine:
 Ne vrem iar primăvara înapoi
 Și pacea... care vine de la Tine!

Maria MARINESCU
Mi-e dor

Mi-e dor...mult prea dor...și mă doare...
 Sub coaste mă arde un foc,
 În suflet sunt merii în floare,
 I-aud cum mă cheamă la joc...
 Iar primăvara-asta nebună
 Ce-mi bate cu flori în ferești,
 Din gânduri și vise te-adună...
 Mai vii?... Te-ai pierdut?... Unde ești?...
 În ochi mi se-aprind două stele
 Ce-n noapte cărare-mi croiesc,
 De mână cu visele mele
 Alerg spre un loc nelumesc...
 Acolo-i ascunsă-o fântână
 Din care-amândoi am băut...
 Că apa aceea-i vrăjită,
 Nici tu și nici eu n-am știut.
 E-o apă a vieții și-a morții...
 Acei ce-ndrăznesc să o bea,
 Sunt prinși în cătușele sorții
 Și nu pot trăi fără ea,
 Un dor nesupus îi învinge,
 Chemându-i în misticul loc,
 C-o sete ce nu se mai stinge,
 De oriunde-ar fi, se întorc...


Melania RUSU
Stare poetică

Veniți nume mândre! În vară,
 Silfide și nimfe respiră
 În inima pomilor tineri,
 Și-n aer, ce trunchiu-nfășoară.

Veniți nume mândre! Sunt muguri
 Sub frunzele verzi ocrotiți
 Și toate vietățile firii
 Nasc iar pui cu ochi umeziți.

Și toate-s cu ochi de cicoare
 De-atâta mireasmă de cer,
 Veniți, muze mândre, mai pure
 Ca bobu'-ncoțit în ungher.

Dimitrie GRAMA
Joc

Vino, ți-am spus,
 Să vezi primele rândunele
 Cum zvâcnesc nervoase
 Pe gardul de nuiele
 Din fundul grădinii.
 Vino, ți-am spus,
 să vezi ultima pată pe zăpadă
 uitată aprinsă
 la poalele muntelui.
 Și să vezi norii care
 doar primăvara asta
 sânt și verzi și portocalii.
 După aceea iarăși poți
 să intri în casă
 și de acolo să mă chemi
 pe numele pe care
 doar tu îl știi.
 Și să ne ascundem
 într-un sertar
 -două păpuși-
 până la toamnă.

Drum spre fericire

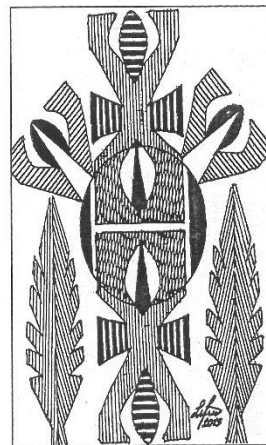
Plâng din ce în ce mai mult
 Și tu îmi aduni cu grijă
 Fiecare lacrimă spunându-mi
 Că atunci când plâng
 Eu nu le pot prețui.
 Îmi spui că așa
 Ai făcut întotdeauna
 Mi le-ai arătat mai târziu
 Să mă bucur de ele.
 Dar eu îmi amintesc
 Un timp când nu plângeam
 Când lacrimile erau doar
 Niște stropi întâmplători
 De ploaie.
 Tu nu ți-l amintești
 Umblai turbat atunci
 De neliniște și mă loveai
 În ochii proști care
 Nu înțelegeau ce vrei...
 Acum îmi spui că drumul
 Nostru spre fericire
 N-a fost ușor.

Nebăgat în seamă

Nebăgat în seamă
 cu brațele schilodite,
 artrotice,
 s-a prăpădit
 cel care
 o viață întreagă
 nu a sculptat
 altceva, decât
 răstignirea lui Cristos.
 La înmormântare
 n-a venit nimeni.
 Numai Dumnezeu.

**Poeme de
 Sever DASCĂLU**
Se duc bătrânii...

Pe drumul ireversibil,
 în fiecare an
 pier copacii pădurii
 sub apăsarea bătrâneților.
 Timpul le acoperă inelele.
 Îi face anonimi,
 iar pământul le ascunde ultimele
 destăinuiri.
 Fiecare copac e o filă de carte
 din istoria neamului meu.
 Fiecare inel, o strofă sau un rând.
 Și-n jocul undelor, toate, gând
 după gând
 între coperti curgând.
 Pe drumul ireversibil
 pier copacii pădurii
 și-odată cu ei,
 înțelepciunea.
 Nu vreau să-i însoțesc
 Nu vreau să-accept să mor
 Nu vreau să cred că-au luat mai
 mult
 decât trecutul lor.


Bătrânețe

Neputincios
 m-am așezat pe gânduri
 să le strivesc.
 Ele, flexibile și nemuritoare,
 au radiat prin tot corpul meu
 până în lăcașul amintirilor
 din creier.
 Și mi-au izgonit somnul.
 Of! Amintiri, amintiri!
 Iarăși mă cotropiți.
 Pe geam se vede noaptea albă.

Volumul de poezii sub egida titlului „**Iubește-mă în fiecare anotimp**” este ca un excepțional – roman de iubire în versuri –, (așa mi-a plăcut să-l denumesc după o citire și recitiri)..., coborât de pe planeta POESIS, planetă care își are propria lumină, propria căldură alimentându-se numai cu versurile, poeziile primite de la poeți...Aceștia sunt singurii locuitori și ei poeții nu mor niciodată pentru că elixirul vieții fără de moarte este iubirea lor nemărginită față de tot ce merită iubire din iubire și care vorbesc o singură limbă „Lyrics”.

Cei care citesc poeziile ce poartă pecetea „MIHAELA CD” beneficiază de clipa magică a universului de a o cunoaște ca pe un membru onorabil al planetei POESIS și vor afla, că „reprezintă un întreg univers pentru că poezia ei este un accelerator gigantic al gândirii, al senzației, al făcerii de bine” Trandafir Simpetru – președinte al World Poets Association.

Silvia MIHALACHI

Iubirea ca stare lirică

Versurile grupate în poezii se succed atât de plăcut, de spectaculos, de interesant, încât lectura volumului de poezii, am transformat-o într-un film de dragoste ca urmare a efectului pe care l-au avut versurile asupra imaginației mele.

Filmul se derula, în imaginația mea cu fiecare vers, cu fiecare poezie și printre „Șoapte de iubire” apare EA, (pag. 16) diafană printre umbre și lumini, lumina iubirii care șoptește „*Iubitul meu, a inimii splendore! și umbra lăsată ca un vâl pe ochi păstrând felia de mister a unei, /Dragoste suavă, când în game de iubire/ M-am lăsat dusă în azurul nopții/ De șoaptele flămânde de amor!*”. „*Pe file de iubire*” se fac mărturisirile către „*Iubitul meu iubit*” și ca un tremolo cuvintele de dragoste, de o sensibilitate aparte, se succed în versurile „*Eu te-am ales, iubitul meu iubit, /..Să-mi fii alături și să-mi fii dorit*”. *Apoi se remarcă o ușoară îndrăzneală delicată de a dăruii o abundență de dragoste*” „*Să știi cât te iubesc, /Tu ești soarele vieții mele/ Clipele noastre parfumate//Mărturiile se încununează în a dăinui pe tărâmul iubirii*” în fiecare anotimp.

Fascinată de atâta dăruire de dragoste, dragoste răsplătită în monedă proprie, citesc, versurile îmi vorbesc și sonoritatea lor vor acompania, „Tangoul dragostei” cu pașii lui nemuritori în „Nuntă între stelele iubirii” pentru „Sensul nostru de a fi, acela a unui unic TU și EU amoretat” care își poartă, își înalță iubirea printr-o comuniune statutară profund exprimată în versurile „*Respirăm într-un duet/Ne-am îm-*

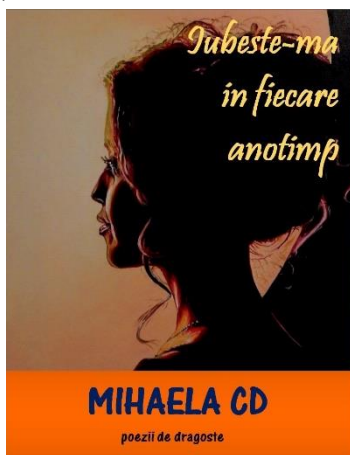


perecheat iubirea/ Și – ntr- un dans de menuet/ Ne purtarăm împlinirea”.

„Tangoul dragostei” care îi are protagoniști pe EA și EL îi va prinde în pașii lui ca într-un maraton al dansului, al vieții, al trăirilor care „Țesând firele iubirii” din „Dragoste profundă” „Inimile bat până la ultimă undă/Trăind intens iubirea atemporal”. Momentele vieții, a iubirii se succed prin „Așteptând” prin „Seducții”, prin „Îndrăgostire celestă” în care îndrăgostiții ne confirmă statornicia în iubire „Pășim în doi la fel ca altădată”. Frumoasele picturi au venit pe anumite file și au călătorit cu versurile mulându-se ca niște boabe de rouă pe corola poeziilor într-o încărcătură însetată de iubire. Fascinație! fascinație am exclamat (pag 80) privind tabloul din tabloul naturii la momentul când cerul sărută marea și revărsă un voal de culori nuanțate pe liniștea apei. Rar o pânză de pictat are bucuria de a primi asemenea nuanțe din culori știute numai de maestru artist, de „zugrav” (cum își spunea Ștefan Luchian) artistul plastic Mircea Ruștiuc. Corăbiile „EL” și „EA” se lasă purtate de timp, de poezie sub „O ploaie de atingeri celeste” spre „Tandre amintiri” când peste un timp îi regăsim „toujours amoureux” „Și-n cuibul de azur al zării/Să-i desenăm contur iubirii noastre/ Îndrăgostiți iar la malul mării/ Deschide-ți brațele albastre!”. Versurile slujind poezia își urmează crezul și parcurg „Anotimpurile iubirii” chiar și atunci când „ninge, ninge peste noi/E iarnă, totu-i alb pe-afară/Și verdele cel crud acum e sloi/ Însă în noi iubirea-i cea de-odinioară!”.

Volumul acesta de poezii este o sumă rezultată din adunări, scăderi și permutări a multor trăiri exprimate în versuri și la care se adaugă trăirile codificate în imagini, îndemnuri picturale.(pag 68, 136, 1580). Și totuși puterea dragostei, puterea versului își scrie un „Nonsens” când „În ochii triști se ascunde secunda/ Ce o tot revezi ad-hoc, la infinit./ Singurătatea te îngheață-n zidire!” și „Te-ntrebi când s-a dărâmat temelie / Căci totu-ți pare un imens nonsens” Citind această frumoasă, specială poezie, în însemnările mele, vizuale, am alăturat, le-m înnotat capitolele „Tristețile sufletului” și „Priviri” peste care am proiectat picturile corespunzătoare, apoi le-am inversat (pag. 158 și 170). Atunci mi s-a întipărit pe retină „Nonsens” și chiar numai pentru atât ar fi suficient să spun că aduc odă celor care au filigranat simbioza dintre poezie și pictură în acest frumos poem de dragoste, roman, film ori cum mi l-am denumit pe timpul lecturii, dar pentru „infinitul iubirii” este și va fi „Iubește-mă în fiecare anotimp” și exclam, „Carte frumoasă cinstea cui te-a scris T Arghezi.

Coperta s-a închis(nu eu am închis-o) ferecând valorile sufletești a unui „UNIC TU ȘI EU AMOREZAT”. Stăpâna bogățiilor sufletești din „TĂRÂMUL IUBIRII” distinsa doamna MIHAELA CD a dăruit câte o cheie fiecărui cititor. Eu vă mulțumesc pentru cheie și o voi păstra breloc.



Denisa CIPCIGAN

– clasa a VIII-a –

Puterea înțelepciunii

– fabulă –

Un uliu cam supărat,
Pe păsări le-a atacat,
Dar iute ele-au scăpat
Și tare s-au mai speriat.

Au fugit fără oprire
La ogarul Vijelie,
Care, plin de vitejie
Le-ajutat cu veselie.

Dar singur nu izbuti
Al învinge pe tiran,
Și norocul îi veni
De la un micuț sârman.

Iar acel șoricel
Era gata să-l ajute,
Fiind doar cât un cercel
Tot avea mai multă minte
Ca un uliu și-un ogar.

Și astfel au conceput un plan
Pentru a-l învinge pe dușman.
Singur, singurel,
Micul șoricel,
Momeala a fost el,
Pentru uliul din oțel.
Și așa l-au păcălit miraculos
Pe uliul cel fioros.

Ogarul l-a capturat
Pe uliul supărat,
Care nu a câștigat
Prânzul cel mult așteptat.

Sunetul poeziei

Muzica-i o poezie
Ce mi-e dragă mult și mie,
Este ca o artă vie
Plină doar de fantezie.

Muzica-i adevărată
Și mereu e ascultată,
De cei cu inima curată
Dintr-o lume colorată.

**Vasile COCARCEA**

– R. Moldova –

Doina noastră

Țărișoară, draga mea,
Ești străină-n Casa Ta:
Mai la sud țarul ți-a pus,
Un bulgar și-un găgăuz,
Iar la Nistru, peste deal,
Un kazah și un muscal!
De atunci, fără obraz,
Ei îți fac și azi necaz:
Pe pământuri vechi moldave
Și-au făcut două enclave,
Care, lua-i-ar pustia,
Cer unire cu Rusia!

Demnitarii tăi de stat
Trei decenii te-au furat
Și cu puf pe botișor
Te-au vândut străinilor!
Și așa cum ești buimacă
Ai ajuns tot mai săracă,
Cu sate nepopulate
Și câmpii neprelucrate,
Cu bătrâni, copiii desculți
Și c-o droaie de mancurți,
Ce-au uitat de rădăcini
Și se-nchină la străini.

Mică margine de țară,
Ai și azi două hotară,
Unul ți l-au pus la Prut –
Nostalgie din trecut,
Altul ți l-au pus la Nistru,
Ca un stăvilăru sinistru,
Care permanent te bate
Și din față și din spate!
Tu te zbați ca și un pește,
El te frige ca un clește.

Cum o faci și cum n-o dai,
Norocel tu nu mai ai,
Venetici, multe lichele
Îți fac griji și zile grele,
Ei și azi te țin în jug
Și, precum doresc, te sug,
Dar ai unica scăpare –

Asta-i România
Mare –
Locul tău pe-acest
pământ,
Dăruiet de Domnul
Sfânt!

Cristina NECULA

– clasa a VIII-a –

Vulpea și lupul

– fabulă –

Cumătra vulpe aranjată,
se duce prin sat odată,
luă cu ea câțiva saci în spate,
iar din drum nu se abate.

Iacă fură cinci găini, după aceea
încă două,
iară cum fugea într-una
începu încet să plouă.

Văzu casă arătoasă,
cu perdele de mătasă
și intră la lup în sălaș
să găsească ea locaș.

„Dragă lup cu blană deasă,
lasă-mă la tine-n casă,
că afară plouă tare
și nu-i scop de încetare.”

„Te primesc, dragă vulpiță,
dar nu trebuie umilintă!
Ia zi, surioară dragă,
ai mai fost tu prin ogradă?”

„Da, am fost eu de curând,
în sătuc mult să mai râd.
Ah și-am adunat găini,
că toți sacii acum is plini.”

„Ia zi cum ai făcut rost de ele,
zice lupul adunând nuiele.”
Vulpea se puse a povesti,
iară lupul, hâtru, chicoti.

O ademeni pe șireată,
într-o nevăzută haită,
și ea neavând scăpare,
lupul se folosi de-ntâmplare.

Luă toți sacii cu găini,
Mai chemă câțiva vecini,
iar apoi făcu ospăț mare,
fără vulpe la taclale.
A primit ce merita,
că, de tăcea,
filosof rămânea.

Scrittoarea Titina Nica Țene, soția scriitorului Al. Florin Țene, este autoarea unor cărți de poezie și proză pline de duioșie, talent și sensibilitate specific feminină. Membră fondatoare a Ligii Scriitorilor din România, doamna Țene s-a înscris pe scena literaturii literaturii române contemporane cu peste 15 de volume publicate. Volumele pe care le-a publicat dezvăluie portretul unei autoare carismatice, cu o uimitoare forță de seducție literară încorporată în miezul unor autentice bijuterii literare.



Liliana MOLDOVAN LITERATURA ȘI MIRAJUL COPILĂRIEI

Liliana Moldovan: În fiecare an, se sărbătorește, pe 2 aprilie Ziua Cărții pentru Copii. Ce loc credeți că ocupă cărțile în viața copiilor din generația digitală?

Titina Nica Țene: Odată cu apariția internetului am observat tendința copiilor, începând de la vârste fragede, să „citească” poveștile, înlocuite cu desenele animate și jocuri, pe telefonul mobil sau de pe ecranul televizorului. Acest fenomen l-am observat și la cei cinci nepoți ai mei. Însă, un rol important îl au părinții și educatoarele de la grădiniță, care îi îndrumă spre cărțile cu desene, ce explică prin imagini, povestirile clasice din literatura română și universală. În cazul școlărilor, un rol important îl au învățătorii și profesorii de limba și literatura română, care le dau bibliografie pentru acasă cu obligația recenzării acestor cărți.

Însă, nu trebuie să uităm, că societatea evoluează, și, treptat, cărțile pe hârtie vor fi înlocuite cu cele digitale. În epoca de piatră oamenii se plâneau că scrisul de pe stâncile grotelor va fi înlocuit cu zicerile menestrelilor, iar mai târziu aceștia se tânguiau că prin apariția tiparului rolul lor va dispărea. Acum a venit vremea să ne plângem că, treptat, cărțile pe hârtie vor fi înlocuite. Viitorul ne va aduce multe surprize în acest domeniu. Metodele de învățare „papagalicește” trebuie înlocuite cu cele logice și de aptitudini.

Liliana Moldovan: Există pe piața editorială din România o serie de cărți de povești, povestiri, versuri și romane de aventuri, destinate copiilor. În ce direcție se îndreaptă interesul micilor cititori? Ce personaje preferă și care ar fi genul literar accesat, de obicei, de aceștia?

Titina Nica Țene: Predilecția copiilor, în perioada aceasta, este îndreptată spre cărțile cu eroi supranaturali și dinozauri. Dar au și un interes către cărțile scrise în genul scriitorului Astrid Lindgren care a primit aprecieri din întreaga lume și au fost traduse în mai multe limbi (mai mult de 27), acesta este un scriitor suedez Astrid Anna Emilia Lindgren. În opera lui Lindgren povestea scandinavă a revigorat și a înflorit. Scrittoarea nu este doar un moștenitoare a tradițiilor Andersen și Lagerlöf, ea a continuat și le-a dezvoltat. În cărțile sale, uneori bazate pe subiecte folclorice, trăsăturile fantastice se împletesc cu elemente ale vieții cotidiene și ale modernității.

Liliana Moldovan: Cine trebuie să ia inițiativa atunci când este vorba de formarea interesului copiilor pentru cărți și lectură; părinții, școala, biblioteca, bunicii sau frații mai mari?

Titina Nica Țene: La început un rol deosebit îl are mama, care poate să-i povestească unele basme, povestiri, chiar și atunci când este bebeluș. Un rol important îl are biblioteca familiei care trebuie completată cu cărți pentru vârsta copiilor. Odată format gustul pentru citit, un rol îl are biblioteca școlară și cea comunală, orășenească și municipală. Acestea din urmă, este necesar, să organizeze cu elevii concursuri pe teme diferite luate din cărți, proiecte literare în care să fie antrenați micii cititori etc.

Liliana Moldovan: Ce rol joacă ilustrațiile de carte în atragerea micilor cititori spre universul lecturii?

Titina Nica Țene: Ilustrațiile la cărțile de copii sunt o parte importantă ale acestora. Contribuie la lărgirea imaginației micului cititor. Prin ilustrații, cei mici vor învăța și vor înțelege lumea din jurul lor. Astfel, vor reuși să înțeleagă și să identifice lucruri, acțiuni sau ființe pe care nu le întâlnesc în fiecare zi. Poveștile și cărțile de povești reprezintă un mijloc grozav de a-i educa pe copii. O carte pentru cei mici va necesita foarte multe imagini, astfel încât copilul să înțeleagă mai bine povestea. Uneori, numărul de ilustrații dintr-o carte poate fi mai mare decât frazele sau propozițiile ei.

Liliana Moldovan: Mai putem discuta despre rolul educațional al cărților pentru copii?

Titina Nica Țene: Mai înainte ca cel mic să învețe să citească și să scrie, timpul petrecut în compania cărților îl ajută să dezvolte elemente de bază, precum capacitatea de a vorbi, de a asculta, înțelege, urmări și desena. Pe măsură ce copilul crește, descoperă legătura dintre sunete și cuvinte, dintre cuvinte și reprezentarea lor grafică, dintre litere, cuvinte și propoziții. Cartea, este un izvor de fantezie, emoție, îl face pe copil să simtă că este personaj din carte, că participă la acțiune. Aproximarea copilului de carte trebuie să fie cât mai timpurie, pentru a avea efecte pozitive și durabile în dezvoltarea limbajului, comunicării, în socializare, în educarea acestuia pe toate planurile. Cartea este foarte importantă în viața copilului. Ea este o comoară fără preț, este îndrumătorul care face copilul să se bucure, să râdă și să plângă. O carte îl trimite la alte cărți și toate împreună formează o bază puternică și de durată a culturii unui copil. Cartea, nu doar dezvoltă vocabularul, ci ea ne face să fim mai buni, ne ajută să trecem mai ușor peste greutățile vieții, ne întărește.

Liliana Moldovan: Care ar fi cel mai important atribut al unui autor de literatură pentru copii?

Titina Nica Țene: Primul atribut al unui autor, ce își dedică talentul scrierii cărților dedicate copiilor, este să fie copilăros chiar și la o vârstă înaintată, să cunoască psihologia vârstei acestora, să înțeleagă preocupările copiilor și să folosească o limbă cursivă, accesibilă cu mai puține neologisme sau arhaisme. În „Amintirile din copilărie” de Ion Creangă, datorită arhaismelor, copii înțeleg greu textul. Acum micii cititori au alte preocupări și altfel înțeleg lumea și știința.



Corneliu VADIM TUDOR

Astăzi și mereu

Nu-mi place să vorbesc în limbi străine
 Eu sunt un vultur, nu sunt papagal
 Privighetoarea cântă pentru sine
 Un singur cântec, dar e magistral.
 De ce-aș vorbi engleză sau germană
 Sau graiul rus, francez sau spaniol?
 Când limba mea-i balsam de pus pe rană
 Izvor de apă vie, nu nămol.
 În limba asta mă simt cel mai bine
 Ea varsă raze de argint în jur.
 Mai dulce e ca mierea de albine
 Limba Română, templu de azur.
 Ea s-a născut și a-nflorit sub mâna
 Lui Dumnezeu în 2.000 de ani.
 Regină între graiuri e româna
 N-o poate nimeni cumpăra cu bani.
 Ce n-ar da alții, Doamne, să vorbească
 Atât de dulce, simplu și bogat!
 Ei știu să latre, să maimuțarească,
 Să dea comenzi scrâșnit și cadențat.
 Firește, știu că toate au valoare
 Exprimă stări de spirit, rațiuni
 Dar nici o limbă nu cunosc sub soare
 Precum e graiul nostru din străbuni.
 Pentru această limbă a curs sânge
 Pentru această limbă s-a murit.
 E limba-n care Creștinismul plânge
 În fiecare biserică sau schit.
 Eroică e limba cea română
 A rezistat prin anii cei mai grei.
 Cuvinte din retorica păgână
 Ea a topit în creuzetul ei.
 Nu-mi place să vorbesc în limbi străine
 Deși le știu și chiar le prețuiesc.
 Fiți demni, urmași de legiuni latine,
 De acest vechi veșmânt împărătesc.

Nicolae DABIJA

Prefață la Mateevici

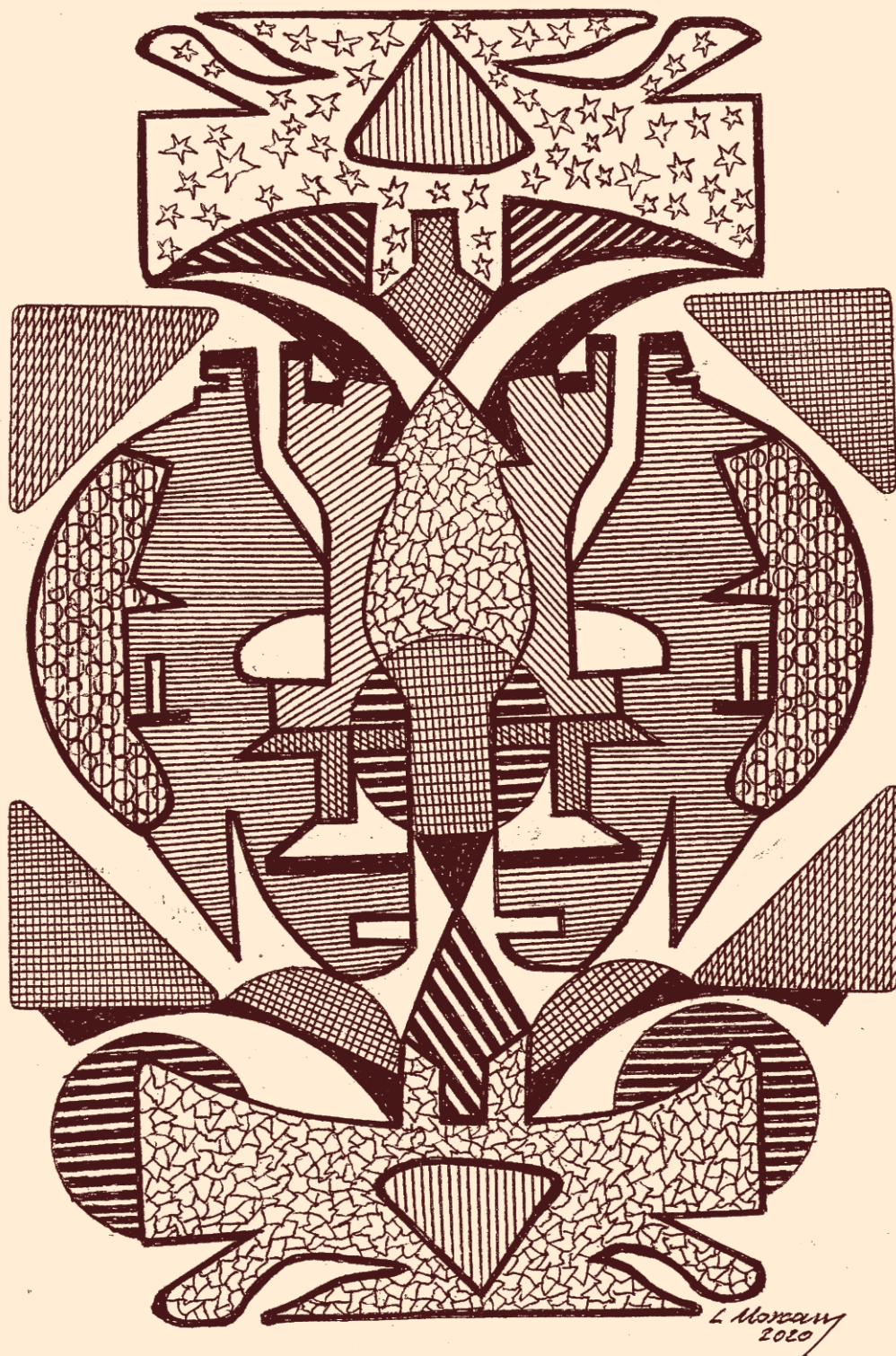
Copile, -ți las drept moștenire
 Această limbă fără moarte
 și plină de dumnezeire —
 să-i duci lumina mai departe.
 Tu limba ta s-o îndrăgești —
 găseasc-o unii cioturoasă —
 pe mama ta cum o iubești
 nu de atâta că-i frumoasă.
 De-atât că ce e maică-i sfânt:
 ea ți-a dat viață și temeii,
 că e doar una pe pământ,
 că e a ta, că ești al ei.
 Prin pâzna lacrimii îi văd
 pe cei, stând focul să-i vegheze,
 ce l-au salvat de la prăpăd,
 dar n-au știut să se salveze.
 Și hrană-au fost pentru jivine,
 desculți dansat-au pe cărbuni —
 ca să păstreze, pentru tine,
 limba lăsată din străbuni.
 Pe cerul slovelor în clocot
 fu Eminescu astrul clar;
 și dacă graiul e un clopot —
 Dânsul a fost un clopotar.
 Și Mateevici s-a trudit
 să-i altoiască, sfântă, vița.
 Și-n el de viu s-a fost zidit
 păstorul cel din „Miorița”.
 Blestem clipita ceea strămbă,
 când strănepoți din viitor
 nu vor mai ști: în care limbă
 vorbit-au străbunii lor?!
 ...Mai curg din zodii niște ani
 și limba, ea ne-ngână iară —
 pământul cum ara țărani,
 dâșii crezând că ei îl ară.
 Decât alt grai, ale ei verbe
 să nu îți fie mai presus;
 cum nu există graiuri șerbe,
 nici limbi stăpânitoare nu-s.
 Laudă graiul tău; în schimb —
 ca pătrunjelul vreo babă —
 cuvintele acestei limbi
 să nu le vinzi de la tarabă.
 Și doina nu va conține
 de noi în lume să vorbească.
 Vom fi atât cât vom vorbi
 această limbă strămoșească.
 Îngenuncheat, ca-ntr-un altar —
 în ea trăi-voi mai departe,
 în limba noastră, acest dar
 ce-ți va rămâne după moarte.

În atenția colaboratorilor: Vă adresăm
 rugămintea de a trimite materiale scurte, numai
 în format electronic sau digital, folosind adresa
 de e-mail: julianpatca@yahoo.com ori detalii la
 tel.: 0749-930142

AGORA

LITERARĂ

Publicație editată de LIGA SCRITORILOR din ROMÂNIA



Design: Lăzar Morcan